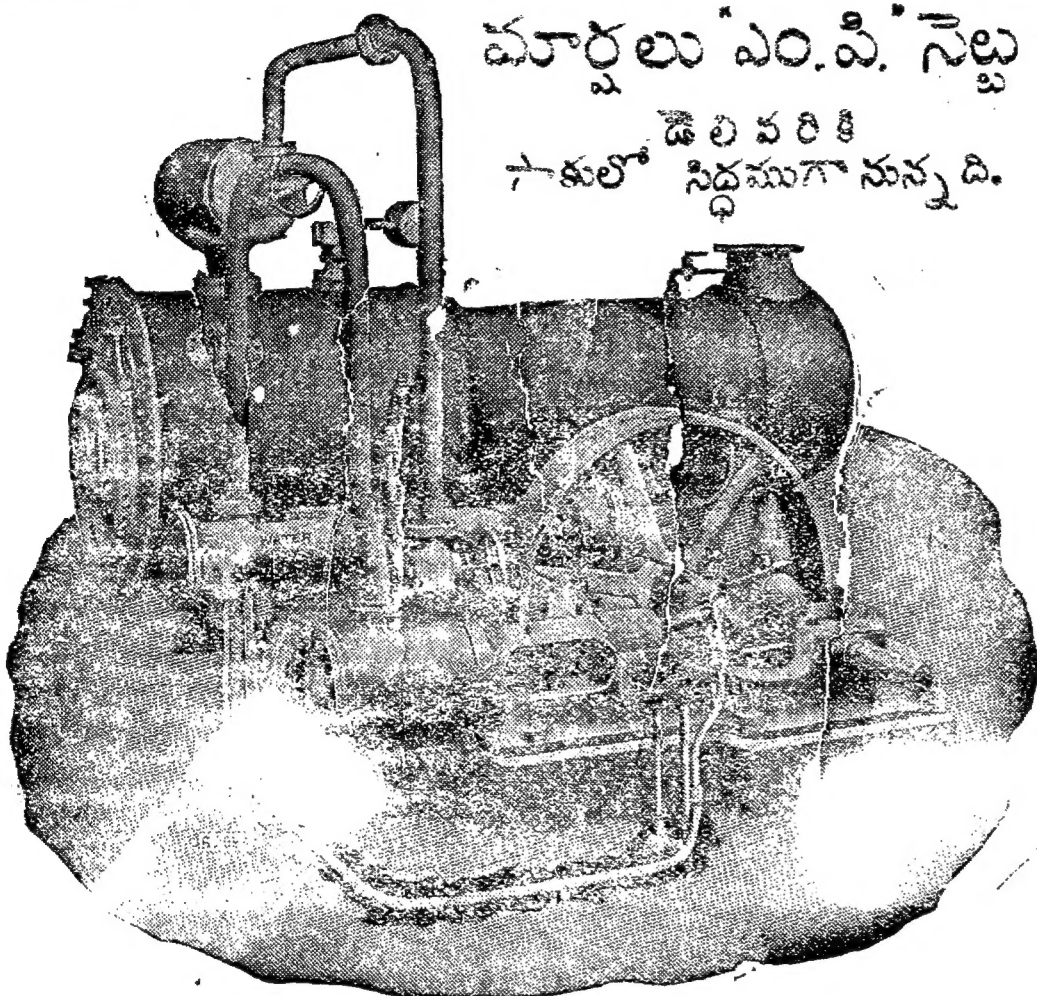

310063 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } చెన్నపట్టణము 1921 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 24 తేది బుధవారము } No. 120.
సంపుటము. ౮ } చుక్కరి నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస బహుళ షష్ఠి ౬. } సంచిక ౧౨౦

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు

డేలివరీకి గాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వైపింగు మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్రి నెట్టు రేయిల్ వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1806

మార్వలు సనుజి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కార్య కర్మ: బెంగాల్, కలకత్తా. నెం. 9, సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

శరీరవ్యయమును ప్రసక్తి కల్పించి, శరీరమును నిర్మలముగా చేసి, అమృతాంజనమును వాటి కంటే మృత్యువలన మరణమును నివారించుటకు ఉపయోగపడును.

మోహనీతైలము

సీసా 1-8 0-12-0.

తామరతైలము

శబ్ద 1-8 0-6-0

వండ్లపాడి

శబ్ద 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం దీపో,

బాంకాయ - మదరాసు.

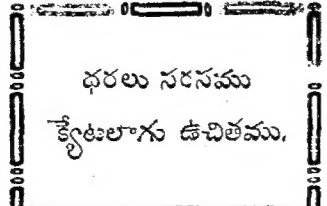
ఒంటిసాగముతోటా తుపాకి ను ప్రసిద్ధులగు కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది. (8088)

౧౨ సెంబరు.

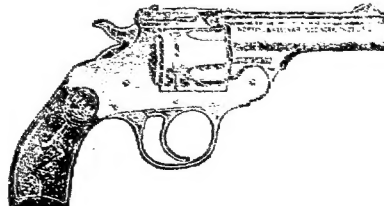
సాగము-3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరుకును.

సావావిధములగు రివోల్వర్లు. ఆరు లేక ఐదుతోటాలు యెక్కువను. ప్రాపితము ౧౮౬౩ సం.

ధరలు సరసము క్యేటలాగు ఉచితము.

చిన్నవి. కేబుల్ నెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరుకును.

యం. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

అరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

ప్రాసిత తపోః ఖర్చులు కూడను ఆపేక్షించక ఇప్పుడే మీకు ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" పంపెదము.

త్వరపడుడు!

ఇట్లు,

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,

అరంకనిగ్రహ యావధాలయము, 16, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

స్వరాజ్యప్రింటింగ్ ఆండు పబ్లిషింగ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1913-వ సం॥ ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు ననుసరించి రిజిస్టరు చేయబడినది.

మూలధనము రూ॥ 3,00,000

వాటా ౧-కి ౫ రూపాయలవంతున 60,000

వాటాలుగా విభజింపబడినది.

వాట ౧-కి రూ॥ 3 లు నరఖాస్తుతోను, రూ॥ ౨ లు మంజూరై నప్పుడును చెల్లించవలయును.

దైర్యములు:- ౧. టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులుగారు, భూస్వాములు, బారిష్టరు, చెన్నపురి.

" ౨. సి. ఆబ్దులు హక్కిము సాహెబుగారు, వర్తకులు, చెన్నపురి.

" 3. టి. వి. వేంకటరామ అయ్యంగారు, బి. ఏ. బి. ఎల్., జమీందారు, చెన్నపురి.

" ౪. ఎమ్. వలియల్లా సాదుసాహెబుగారు, మెహతాసాహెబుకంపెనీదైర్యములు, చెన్నపురి.

" ౫. కె. నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాసంపాదకులు, చెన్నపురి.

" ౬. వావిళ్ల. వేంకటేశ్వరులుగారు, శ్రోత్రియందారు, తండ్రియార్చేట, చెన్నపురి.

" ౭. అద్దేలల్లి కుమారస్వామి శ్రేష్ఠిగారు, వర్తకులు, చెన్నపురి.

" ౮. అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్ గారు, వర్తకులు, సెక్రటరీ, ఖిలాఫతుకమిటీ, చెన్నపురి.

" ౯. గోనుగుట్ట వేంకటసుబ్బాస్వామిగారు, వర్తకులు, చెన్నపురి.

" ౧౦. సి. రాజగోపాలాచారిగారు, బి. ఏ. బి. ఎల్., జనరల్ సెక్రటరీ, దేశీయమహాసభ, చెన్నపురి.

" ౧౧. మహమ్మద్ మూసా సేట్ గారు, వర్తకులు, చెన్నపురి.

" ౧౨. డాక్టరు టి. ఎస్. ఎస్. రాజం, తిరుచ్చినాకల్లి.

బ్యాంకర్లు:- ౧. డి. ఇండియన్ బ్యాంక్, లిమిటెడ్, చెన్నపురి.

" ౨. మద్రాసు సెంట్రల్ అర్బన్ బ్యాంక్, లిమిటెడ్, చెన్నపురి.

ఆడిటర్లు:- జి. నరసింహంగారు, ఎఫ్. ఎ. ఎ., చెన్నపురి.

మానేజింగు దైర్యము:- టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులుగారు.

రిజిస్టర్డు ఆఫీసు:- ౨/౨౭, బ్రాడ్వే, బార్నిటవును, చెన్నపురి

ఇట్లు,

2/27 బ్రాడ్వే, బార్నిటవును, చెన్నపురి.

(3092)

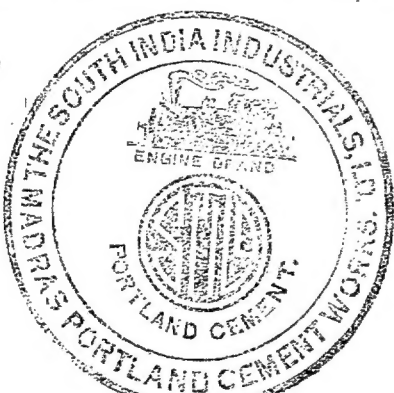
టంగుటూరు ప్రకాశం,

వగైరా దైర్యములు

ప్రాన్ వెక్టర్

దక్షిణ ఇండియాలో దేశీయ మహాసభకు వ్యతిరేకముగ అనేకదైనిక పత్రికలు వారపత్రికలు ప్రకటింపబడుచున్నందువల్లను, కాంగ్రెసు తరపున ప్రకటింపబడుపత్రికలు తక్కువగా నుండుటవల్లను, గవర్నమెంటువారును వారికి సంబంధించిన సంఘములవారును కావించుచుండెడి ప్రజావిరుద్ధముగు ప్రచారమును అడ్డుటకును, దేశీయ మహాసభ ఉద్దేశ్యములను కార్యక్రమమును ముఖ్యముగ అవలంబించి పనిచేయుటకై ఇంగ్లీషున ఒక దైనికపత్రిక అవసరమని అనేకుల అభిప్రాయమై యున్నది. కాబట్టి మొదట ఒక ఇంగ్లీషు దైనికపత్రికను ప్రకటించుటకు క్రమేణ అవసరమును బట్టి దేశభాషలో పత్రికలు ప్రకటించుటకును ఈ కంపెనీవారివల్ల తీర్మానించబడినది. ఈ క్రొత్త దైనికపత్రిక దేశీయమహాసభయొక్క మతమును సంపూర్ణముగ అవలంబించి పనిచేయును. ఇందుకై ఈ కంపెనీ ప్రారంభించబడినది. కంపెనీ తలూకు ప్రాన్ వెక్టర్, మెమోరాండములు చెన్నపురి బార్నిటవును బ్రాడ్వే 2/27 నెంబరుగల యింటిలో యున్న కార్యస్థానమున చూడవచ్చును. ఇచ్చటనే దరఖాస్తులు (అప్లికేషన్ ఫారములు) నలయు వారు పుచ్చుకొని ఈ కంపెనీభాగస్థులుగా చేరవచ్చును. ఈ కంపెనీ రిజిస్టరగుటకు పూర్వమే సుమారు 5000 వాటాలు అనేకులు పుచ్చుకొని యున్నారు. పత్రికకు కావలయు గొప్పముద్రాయంత్రము మరికొంత అచ్చుసామగ్రి శ్రీ ప్రకాశంగారు కొనియున్నారు, పత్రిక ప్రకటించు పని త్వరలో ప్రారంభమగును.

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క "బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు" "ENGINE" BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులుత్రొవ్వ కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
మునిసిపాలిటీలు
ఇండ్లుకట్టువారు

అందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. ఏలననా:-

1. మాయొక్క "ఇంజిన్" బ్రాండు పోర్టులాండ్ సిమెంటు శుభమైన మూలనస్తుత్పత్తితో చేయబడుచున్నది.
 2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డు స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము శుభముగా చేయబడుచున్నది.
 3. అనేకరకములు చేయక, ఒక్కరకము ఎంతబాగుగా చేయవచ్చునో అంతబాగుగా చేయబడుచున్నది. వైదొప్పిన కారణములచేత అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలము సిమెంటుగా యున్నదని అందరికిని తెలిసియున్నది.
- సిమెంటు ధీయనప్పుడు "ఇంజిన్" బ్రాండు అనేగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు ఏలోపములు కలుగ శరత్తు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసంశయములు యుండినను మాకు వ్రాసిన వివరముగా వ్రాయవలెను.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది సౌత్ యిండియా ఇండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్

పోస్టువెట్టు 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS.

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

(8049)

Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-3.

పాత్యపు వెంకటాచలపండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథముగు

చోకామయవార

కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగుచోకామయచిద్వాపథము వేరొకటి లేదని ధారాళముగా చెప్పవచ్చును. వీటిలో ఆత్మేతరమైన యే వస్తువు చేరలేదు. గావున అప్పుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కడును సంతోషములేక నేరించవచ్చును. ఈ మాత్రము రి నుండి రి రంకు తాంబూలములో గాని లేక వట్టి నోటి లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన ఎడల మందము అశీర్లము మలబద్ధము చితి జ్వరము జ్వరము మలేరియాజ్వరము శీతము వాతము, దగ్గు, పడితము నరముల నొప్పి బల

హీనత ఇంపు ఎంబా ప్లేగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను దగ్గరకు రానియ్యదు. బెబ్బుగిరిగిన వేళ ఉపయోగించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకపోట మాత్రుండ వలసిన గుమస్తాలు వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు ఘోషాస్త్రీలు కూడ ఈ మాత్రలను నేనించి గుణమును పొక మ చున్నారు. 250 మాత్రలు గల సీసా 1-3 వెల రు 0.4-0 ఒక సీసామొదలు 6 సీసాల వరకు పోటీజి 0.4-0 ఒకేసారి 6 సీసాలను తెప్పించిన పోటీజితో రు 1-9-0 12 సీసాలు " " 2-18-0 25 సీసాలు " " 5-3-0

అన్ని దుకాణములందు దొరకును

శ్రీ శతారాఘవ వైద్యశాల

(301-594)

మై సూ రు.

తండ్రి నివాసము - పండిట్ మైసూరు.

అమృతము.

తక్కువ ధరలు.

అమృతము.

ఈలాటి పేరులతో నున్న ప్రకటనలను చూచుటకు మీ కందరికి మిక్కిలి ఆనందముగా నుండును. వీలవగా అట్టి సమయములయందు మీకు కావలసినవాటిని మిక్కిలి తక్కువధరల చొప్పున తీయుటకు వీలుండును.

ఎవరైనను లాభములేనిదే విక్రయించ రను స్వల్పసంగతి మీ కెల్లరికిని బాగుగా తెలియును. సాధారణముగా ప్రతిదినము అమృతము ధరలు బహు ఎక్కువగా నుండుటచే మీరు తక్కువ ధరల అమృతమునకై ఎదురు చూచుచుండుదు.

అయితే ఎల్లకాలములందును మిక్కిలి తక్కువ ధరలకులు సామానులు విక్రయించబడు స్థల మొక్కటియున్న దని తెలిసికొనుటకు మీరు మిక్కిలి సంతసించెదరు. ఇట్టి స్థలమును మీ రెచ్చటను కనుగొనలేరు. మఱియు ఇచ్చటి ధరలు మిక్కిలి ఖరారైనవి.

సామాను లన్నియు గలిగిన ఇది ఒక మిక్కిలి గొప్ప అంగడి. మీకు కావలసినట్టి ఎట్టివస్తువైనను తప్పక దొరకును. ఇవి అన్నియు మీ యొక్క దేశీయులవలననే తయారు చేయబడినవి.

దయచేసి రత్న బజారు రోడ్డునందు నెం 9, 10, 11 దులు గల

మిక్కిలి సరసమైనట్టియు, పెద్దదైనట్టి, బహు పురాతనమైనట్టి

చల్లారాం గయానుచందువారి అంగడికి రెండు

హిందూ దేశము, విదేశము సరకుల వర్తకులు.

తక్కులేని సామానులు గల గొప్ప ప్రదర్శనమును చూచి, ఇతరచోట్లయందుండు ధరలకు వీటిని పోల్చిచూచిన, ఇచ్చటి ధరలు మిక్కిలి తక్కువ యనియు, మఱియు ఇక్కడ ఎప్పుడును

శాశ్వతమైన పరిష్కారమైన అమృతము

ఉన్నట్లు స్పష్టముగా తెలియును.

2301

If it is Anything in the Clothing Line.

Estd

Get it at.

1880.

Eidamul Lekhray & Co, Japan Silk House,
44, Rattan Bazaar Road, Madras.

First impression counts much in your style of dress. You can get from us the smartest looking dress materials of special taste to yourself. Every buyer is a satisfied customer and thus we have built up a reputation for honest value. When you think of dress materials you at once think of Eidamul Lekhray & Co., the popular people for popular, value.

SILK GOODS.

Sarees-plain and Embroidered
Davanies, Jacket silks, Fancy silks
Striped silks, Velvets, Silks for pavadies
Coatings, shirts and Dhoties, silks from
Banares, Japan etc of nice designs.
Silk cotton and lace cloths from all parts of India, such as Banares, Calcutta Bombay, Kashmir, Bangalores
Conjeevaram, Kumbakonam, Salem, Coimbatore, Madura Dindigul etc.

WOOLLEN GOODS.

Tweeds, shawls
Ipacas, serges,
Rugs, mufflers,
Blankets and other Woollen
Goods Suitable for Hill station wear.

A trial is earnestly solicited.

“గొప్ప మార్పు”

అమృతశాసనమందు యిటీవల చేయబడిన మార్పు ప్రకారము ప్రతిమనుషుడును రైసెన్సు లేకయే సాధారణ మయిన కత్తుల స్వరక్షణార్థమయి ఉంచుకొనవచ్చును అట్టి కత్తి చేతికట్టయందు ఇముడ్చబడి బహు అందముగాను చేతికి తేలిక గాను ఉండునట్లు మన దేశమున తయారు చేయబడి న్యదేశ “కత్తి కట్టలు” అను పేర విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూచినయెడల దాని ప్రయోజనము మీ కే తెలియగలదు. కావలసినవారు:

ఈ క్రింది చిరునామాలను వ్రాసిన చొరకలవు.

కొలదిమాత్రమే గలవు గనుక త్వరపడి వ్రాయుడు.

పెద్దకత్తి కట్టి 1-కి రూ 8-8-0; చిన్నకత్తి కట్టి 1-కి 5-8-0
దశమ కట్టలు కొనువారికి ఒక కట్టి ఉచితముగా నీయబడును.

పోస్టేజీ వగయిరా ఖర్చులు కొనువారు భరించవలయును.

మాత్రం తెప్పి కృష్ణారావు,

బెజవాడ.

(3079)

అంద్రదేశము కూడ ముందుకు వచ్చుచున్నది.

స్వదేశ మాస్త నిర్మిత వస్తువులు.

గట్టి పని!

వెల సరసము!!

ప్రశస్తమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడు చున్న చిన్న, పెద్దనైజాల మడతచాతులు, పేసాకత్తులు, బల్తాయి కత్తులు, వివిధ విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడు చున్న అన్ని నైజాల యిత్తడి కప్పుతాళములు, ఇనుప కప్పుతాళములు, ఇత్తడి యినుము కలిసిన కప్పుతాళములు, మంచి తాళములతో బంబో బచ్చుచేయబడిన యినుపపెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున తయారుగుచున్నది. (3081)

దరఖాస్తులు ప పిన ధరలు తెలుపుటను.

వర్తకులకు సరసమైన కమీషన్ నీయబడును.

తంతి చిరునామా:

“ఇండస్ట్రీసు”

వెద్రాపురం.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో.,
కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ ctc
వెద్రాపురం. (గోదావరి జిల్లా

హైందవ శాసనసభ

సభ్యులవత్తులు.

సి.హెచ్. ఆగస్టు 22:—మి. సి. యన్. ఇంపీరియల్ సర్వీసుల లోనివారి జీతముల నెక్కువ చేయవలసినదని వారు ప్రార్థించిన నారా, ప్రభుత్వమువారు చెప్పిన చేయ తలచినారా? కర్నూలు ప్రాంత గాజెట్ బర్మా ప్రభుత్వము వారినుండి గాని, మరియే రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారినుండిగాని గనులపనులకు సెలవు బొందినారా? డయ్యరు సేనానిని ప్రభుత్వమువారు ఆరెస్టు చేయవలచలేదా. అట్లు లేనియెడల, అతని నెన్నను అయినను నిలిపి వేయరా? ధాన్యసమీక్షను తిరిగి పంజాబు ప్రభుత్వపు ప్రధానకార్యదర్శి గా నెందుకు తేర్చు కొనలేదు? సముద్రాట్టు నందు సైనికులు చేసిన దుష్కృత్యము లికమిదట జరుగకుండు ప్రభుత్వమువారు చేయకతప్పదనిగోరుదు రా. బి. టి. కంగా చార్యులుగా రీప్రజ్నల నడుగుచున్నారు.

మద్యపాన నిషేధమును గురించి ప్రభుత్వమువారి నియము తెప్పించి గింజాలాగారు ప్రశ్నించుచున్నారు.

సహాయనిరాకరణోద్యమ ఫలితముగ అన్ని రాష్ట్రముల లోను ఎంత మంది ప్రధానోపాధ్యాయులు సహాయోపాధ్యాయులు తమపనులను వదులుకొనవలసి వచ్చినది. అట్టివారికి ప్రభుత్వమువారు కేమైన సహాయము చేయవలచినారా యని రఘువీరు సిన్హాగారు ప్రశ్నించెదరు.

దక్షిణాఫ్రికాలో శ్వేతముఖులు కూడబెట్టిన ద్రవ్యమును ఆస్తిని ఇప్పుడు రూపాయల విలువప్రకార మిచ్చివేయవలయుననియు నట్లవారు కూడబెట్టిన ద్రవ్యమును ఇప్పటి విలువలో సగమువంతున ఇచ్చివేయవలయునని దక్షిణాఫ్రికా ఆర్థిక సంఘము వారు సిఫారసు చేయుటయు ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు దీనికంగీకరించుటయు భారత ప్రభుత్వమువారికి తెలిసినదా? (2) అచ్చట నివాస మేర్పరచుకొనిన భారతీయులు ఈ నిబంధన ప్రకారము తెల్లవారా నల్లవారా? (3) భారత ప్రభుత్వమువారు తమ ఆసక్తిని నిద్రెయింపరచినారా ఫలితమేమి? రైల్వే యుజులులో నుండి వికాఖపట్టణము చేవునలమున కేమైన ఎక్కువమొత్తమియ్యబడునా? యువరాజుగా రతిక్రమకాలములో సేరా నున్నారగాన వికాఖపట్టణపు ఓడరేవు పునాదిని 1922 జనవరిమాసములో వేయుటకు వీలగునా? సహానిరాకరణ వలంబకులకును ప్రభుత్వమువారికిని సమాధానమును కుదుర్చుటకు ఏమైన ప్రయత్నములు జరిగినదా? కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు ద్వంద్వపరిపాలనాధర్మమును ప్రవేశపెట్టి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందు ఇతరకాఖలు కూడ ప్రజాయత్నము చేయుట కేమైన అవకాశముగలదా? అని బి. వెంకటపతి రాజుగారి ప్రశ్నలు.

మద్రాసు అందు సదరక్ మరలా

రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

ఇంక్వాండులో ఇంకాకొప్పేలు చేయబడినది.

నో టీ సు

1921 సం॥రం ఆగష్టు నెల

15 తేది నుండి సెప్టెంబరు

7వ తేదివరకు బెజవాడలో జరుగబోవు పుష్కర మహోత్సవము.

వై మహోత్సవమునకు పోనుద్దేశించినట్టి యాత్రికుల సౌకర్యార్థమై రైల్వేకంపెనీవారు బెజవాడ, రాజమండ్రి, బిట్రగుంట, నర్సారావుపేట, మచిలీపట్నము ఈ స్టేషనులకు మధ్యను, మఱియు నర్సారావుపేట మచిలీపట్నము స్టేషనులకు మధ్యను కావలసినంత ప్రయాణికులు ఉన్నచో నందు ఎన్నితడవలెనో స్పెషలుబుడ్లు పోవుటకు తగిన ఏర్పాటులను చేసెదరు. ఈబండ్లు మూడవ తరగతి ప్రయాణికులను మాత్రమే తీసికొని పోవును. అయితే చాలినంత రెండవతరగతి ప్రయాణికులున్నప్పుడు రెండవతరగతి పెట్టెకూడ చేర్చబడును. 3082

ఘోర నిర్బంధము.

(యం గు యం డి యా)

నేను సంయుక్త రాష్ట్రములలో పట్టణము గావించున పుణ్యము, విపరీతముగు నిర్బంధముల గూర్చి వింటిని. అయితే యిప్పుడు హనియన్నిటిలోను ఘోర మగు యిద్దరినిర్బంధములను గూర్చి మాత్రము చర్చించెదను. మోహన్ సిక్ ధర్మాల్ గారును, శంభునాథుగారును జామీను యియ్యవలసినదిగా కోరబడిరి. వారు చేసిన తప్పు వారివై బారీచేయబడిన సమయములో నిట్లు వర్ణింపబడెను.

“రామగాథు మండి పట్టారీ గారు పండిన నివేదికలో నవటి టి. మోహన్ సిక్ గారును, నాయలు తహసీలుదారుగా నుండి యిప్పుడు, భోవాలీ, భువ్యగృహ పట్టణములలోనున్న వి. శంభునాథుగారు ను ప్రభుత్వము నకు ప్రతికూలము గా నుండు నాందోళనముల పాల్గొనుచున్నారనియు, తిలకు స్వరాజ్యనిధికి నోట్ల నమ్ముచున్నారనియు, తెలుపబడినది. ఆ యాందోళనము కాననబడ్డచు ప్రభుత్వములో నశాంతియు నల్లరియు తెచ్చి పెట్టవచ్చును. కాన వీ రిద్దరును ఒక్కొక్కరు నేయూరూపాయల నొప్పన బాండ్లను, 500 రూపాయలు చొప్పున జామీనును ఒక సంవత్సరం హామీ యేల నీయగూడదో తెలుపవలయును.”

దీనినిబట్టిచూడగా సమయములో వారుచేసిన తప్పుమియు మాదివలెదు. అయితే యిట్టి సంస్కృతి పట్టారీగారి నివేదిక వై నాధారపడి తెచ్చి పెట్టబడెను. ఇంతేకాక నేరక్షులు యాన నూలుచేసినదబట్టి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికిచ్చిరి. ఇంతేకాక రామగాథు అంతటిపుణ్యధనులలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ యంతటి, దృఢ చిత్తుడగు నిరాకరణవలంబునతో ఆయన యెప్పుడును కలసియుండేవాడు. ఈ సంఘటి మేజిస్ట్రేటుగా రేమియు విభలముగ చెప్పి యుండలేదు. రెండవముద్దాయయే వాబూల మిచ్చుచు తాను తేసిన నేరము పండితులతో నుంటున్నది వివరించిచెప్పెను. ఈ నేరక్షుని ఆ జిల్లాలో నెరుగనివా రెవరునలేరు. ఆయన తుయ తోగముచే చాల బాధపడుచున్నాడనియు నందరునెరుగుదురు. ఆయన దక్షిణాగ్రామంలోను పూర్తిగా చెడిపోయిన దని చెప్ప వచ్చును. రెండవదియు, రక్తనాళములును గూడ చాలవరకు చెడిపోయినవి. చాల నెలలనుండి యాయన రాజకీయ వ్యవహారములలో నేమియు పనిచేయుట లేదు. ఉపన్యసించుట లేదు. పండితునివలెనే ఆ యన క రీరము బాగుచేసికొనవలె నని రామగాథులో నుండెను. మేజిస్ట్రేటుగారు యాయనను నిర్బంధించుటకు గాని, పిదప విచారణ చేయుటకు గాని కారణ మేమి యుగానించదు. అయితే మేజిస్ట్రేటుగారు, నిరాకరణద్రవ్యములలో పాల్గొనుచున్నవారిని బెదిరింపవలసి, తిలకునిధికి నూలుచేయు వారినిన్ని, గ్రామాదులలో ఉద్యమమునకు ప్రోత్సాహముచేయువారినిన్ని నిర్బంధింప నుకట్టిరి. ఇట్లు యేదో కొన్ని నోట్లచేయవచ్చును. కాని అట్లుచేయుటలో సిద్ధాంతమేమియో ననుకూలముగ లేదు. ఈవిషయములో మేజిస్ట్రేటుగారు మరొక నూతన మార్గమును అవలంబించవలసినది. కాని సంయుక్త రాష్ట్రములలో ఒకరుచున్న సంఘటనల బట్టి చూడగా, సింధులోతప్పు తక్కిన నోట్ల నధికారులు అసహాయోద్యమ మొంత దౌర్జన్య విరహితముగ పనిచేయుచున్న నానిని రూపుమాప దలచినట్లు గానించుచున్నది. ఆలీనాథు లిచ్చిన పశ్చాత్తాప వాబూలములు దుర్వినియోగపరుపబడుచున్నవి. అట్లు చేయువారికి సో గరులు క్షమాణ నెందుకు కోరికో యెట్లు కోరికో గూడ తెలియును. అసహాయోద్యమావలంబులను వంగడియవలెనని చేయుచురంతములలో, యీ సోదరులు చేసిన గంభీరకృత్యమునకు దురగ్రహము గల్పించుట చాలవ్యర్థమగునది. పిదపారు కొందరు కార్మికులు కమిటీలలో జేరకుండ హింసించబడిరి. కాని మరల శాంతిస్థాపన ప్రచారకులలో జేరవలసినదిగా నెంతయో హింస పెట్టిరి. ఈ శాంతిస్థాపక సంఘములు అరాచకము లైనవియు తత్సాధకమార్గములు న్యాయవిరుద్ధ మైనవియు, అధర్మము లైనవియు నై యున్నవి. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు, సర్ ప్రైజేటు ఓడ్యయరు ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధముగ మోహాటము లేకుండ జేసినపనినే మరలముగను జంతుచును చేయుచున్నారు. ఓడ్యయరుగారు యేదో ఒక నమ్మకమును గల్గియుండి దానిప్రకారము నాయకుల నందరిని వైర్యముతో నిర్బంధించి జలియన్వాల్ నాటకమును జరిపెను. పంజాబులో విక్రూయిటుమెంటు చేయునపుడు చేసిన ఘోరములు జలియన్వాల్ చిత్రవధకంపై మిగుల ఘోరమైనవి. కాని నాయకు లెవరును పట్టుబడకపోవుటచే ననుకొనినవాచే

లేరు. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు, పెర్ష్యానిగావంటి వారి నెవరితో తప్పు సాధారణముగ నాయకుల పట్టుకొనరు. రంగయ్యగారినికూడ పట్టుకొనిరి. పండిత జహంగీర్ గారును, జో నె పు గారు ను, గూడ నొకే సారి ఒకే విధమున నేరనిరూపణమును గోరినను వీరినిద్దరి నింకను పట్టు కొనలేదు. ఇప్పుడు నేను సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునుగూర్చి యెందుకు వ్రాయుచుంటి ననగా చింతామణిగారు ప్రభుత్వచర్య ను సమర్థించుచు నుపన్యసించుటచేతను, వాద్యతాయంత ప్రభుత్వమునకై, సంస్కరణములను వినియోగపరచు చుండుటకు నన్ను సహాయము చేయవలసినదిగా ఒత్తిడి చేయుటచేతను యిట్లు వ్రాయవలసి వచ్చెను. ఈసంస్కరణములును, నూతనమంత్రి వర్గమును, నిరంతరశాశికార ప్రభుత్వమును దూరలోచన లేకను నిపుణముగను జరుగునట్లుమాత్రము చేయగల రని నాయుడేశము. మంత్రిలు యిష్టములేకను, తెలియకుండను ఇట్టి యధికారవర్గము లోనున్నా రన్నచో, దానివలన పరిపాలనా విధానపు లోపము తగ్గదు. అయితే దానినిబట్టి కొంతవరకు మంత్రిలు మంచివా రనవచ్చును. కాని రాజాసాహెబు గారును, చింతామణిగారును వారు చేయుపని తెలిసియే చేయుచున్నారని నా నమ్మకము. వారు నిరాధుటముగ నీ నిరంతరశాశికార పంజరములో జక్కిరి. అందుచే వారు చేయుపను లన్నియు మంచివి గనే తోచును. ఈవల నున్నచో ఆచేయుపనుల నన్నింటిని తప్పుక న్నట్లేపించెదరు. తూర్పు బాదానులో నొక ఆక్టింగు మున్నీ తనకొడుకుచేత, రాజధర్మక్షేత్రవాడనై యుండు నని వారెత్తుకొమ్మగ ప్రతి ననిష్ఠించినందులకు జిల్లాజడ్జిగారు సస్పెండు జేయుటకు మహమ్మదాబాదు రాజాగారు సమర్థించిరిని యిడినెండెంటు పత్రిక వ్రాసియుండెను. ఆ యన ను ఆ ప్రతి న దాఖలు చేయవలసి నదిగా చెప్పి మే 10 వ తేదీని సస్పెండు జేసిరి. తమారు డు తండ్రితో గలసియే యుండెను. జూన్ 6 వ తేదీని తనకొడుకు ఆమానుసభకు నెట్టిన దరఖాస్తును దాఖలుచేసి మరల నాయన పనిలో జేరెను. అనగా కొడుకు యొక్క స్వతంత్రము నమ్మి జేరెను. ఈ మున్నీ ని సస్పెండు జేయుట న్యాయమేయని దృఢపరచుటకు రహస్యపుట్టు త్రుప్రత్యుత్తరములు జరిగినసంగతి, దీర్ఘదృష్టిగలవాని కెవరికైన నను బెలియును. దాని నటుండనిండు. ప్రభుత్వోద్యోగులు తమ పిల్లలను అసహాయోద్యమము నుండి తప్పింపవలసినదిగా ఒత్తిడి చేయబడుచున్నారు. మూడోడ్లకిందటి రాజాసాహెబుగారు లైసెన్స్ యిప్పుడు ప్రభుత్వశాఖలకు జరిగెడి యన్యాయముల గూర్చి నాకంటె నెక్కువగా వ్రాసి యుపన్యసించి యుండెదాడు. మంత్రిలు, మంచి చెడ్డలలో చింపక నడచుకొనుచున్నారు. మనకు యిప్పుడు ముఖ్యముగ కావలసిన విషయము యేమనగా నిరాకరణ వాలంబులు యాయన్యాయములను, అధర్మములను చూచి వెరగొందక, ప్రపంచమంతటను సంస్కృతల కిట్టి నిర్బంధములు ప్రతిబంధకములు వచ్చునని గుర్తించవలయును. నిర్బంధించువారు మనము తప్పుచేయు చున్నామనియు, దేశమునకు హానిచేయు చున్నామనియు, నమ్ముచున్నార. వారు మనమవలంబించిన యుద్ధయమును నాశముజేయ మాత్రము సమకట్టియున్నారు. కాన మనము నిర్బంధమును, విజయాదిగ పరిగడించి, దానిని సత్కరించి, మనస్వరాజ్యసంకల్పమును దృఢపరచు దానిగ నుపయోగించుకొనవలయును.

New lines! Modern Method of
Saraswathi Readers.
By
P. Raghavendrarao Pantulu B. A.,
Approved by the Test Book
Committee for class reading.

సరస్వతివాచక పుస్తకములు

ఎరిమెంటరీ స్కూలు బాలిక యాద్యులకు గమితము
అయిన ఈ పుస్తకములకు ఓక్కొక్క గ్రామ నిష్ఠులకు
ఇవ్వవలయునని ఈ పుస్తకములకు అనుబంధము
కార్మి రాజునాథరావు వారు ది. ఏ. ఎ. గారిచే మాత్రము
వర్తించుచుండ (కావలసి) తెలుగు భిల్లాలలోని యెరిమెంటరీ
శాఖలకు బాలికల శాతపుస్తకములుగా తెచ్చి బిల్లు
కమిటీకాచే అప్రూవు కావలసింది.

సరస్వతివాచక పుస్తకములు

రెండవ తరగతి	మొత్తము	0 8 0
మూడవ తరగతి	"	0 4 0
నాలుగవ తరగతి	"	0 5 0

1, 6, 7, 8 తరగతుల కా చదువు అచ్చుతో వచ్చును.
తయారుకాద ఈ (కొరి) తిరువాదా (కావలసి)

గోదావరి బుక్స్ డిప్లో,
2971 రాజమండ్రి.

మద్రాసు అందు సదరక మరాటా రైల్వే కంపెనీ (లిమిటెడ్) (ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరేలు చేయబడినది) నోటీసు

1921వసం॥రం కృష్ణాపుష్కరము.

జిల్లా మునిసిపాలిటీల ఆక్టు ననుసరించి ఈ దిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము యాత్రస్థుల నుండి సుంకమును వసూలు చేయుటకు సర్కారువారు అనుమతి నిచ్చియున్నారు.

రూ. ర. పై.
మూడవతరగతి ప్రయాణీకుడు సభరు 1 కి 0-1-0
ఇంటర్మీడియట్ ప్రయాణీకుడు సభరు 1 కి 0-1-0
రెండవతరగతి ప్రయాణీకుడు సభరు 1 కి 0-2-0
మొదటితరగతి ప్రయాణీకుడు సభరు 1 కి 0-4-0
బెడవాడకు 30 మైళ్లు కొలల నున్నవారికి ఈ వస్తు ఉండదు. బెడవాడనుండి 30 మైళ్లకు ఆవలనుండు స్టేషనులకు పోవునపుడు తిరిగి వచ్చునపుడు యాత్రీకు లందరును 1921 సం॥రం ఆగష్టు నెల 15 వ తేదీనుండి సెప్టెంబరునెల 7 వ తేదీవరకు ఈసుంకము చెల్లించవలయును. 15-8-21, 7-9-21 తేదీలలో ప్రయాణ మొనర్చువారు కూడ యీ సుంకము నియ్యవలెను.

మద్రాసు గవర్నమెంటువారి కోరికప్రకారము ఈ యాత్రస్థుల సుంకము రైలు చార్జీతో కూడనే వసూలు చేయబడును.

యాత్రీకుల సౌకర్యార్థమై నర్సారావుపేట, ఉండవల్లి స్టేషనులకు మధ్య స్పెషల్ బండ్లు పోవుటకు ఏర్పాటుచేయబడినది. మునుపు కృష్ణా కాలువప్రక్క అని పిలువబడుచుండినదానికే ప్రస్తుతము ఉండవల్లి అను నామధేయ మీయ బడినది. ఇది కృష్ణానదిగట్టునకు మిక్కిలి సమీపమున నున్నది. ఉండవల్లికి ఈ స్పెషలు బండ్లలో ప్రయాణ మొనర్చునట్టి వారికి మాత్రము రిటర్న్ టికెట్లు యివ్వబడును. (3088)

మొదలం బాలభింత సమీపమువారు
బెడవాడలో కృష్ణాపుష్కర దినములలో ఈ నెల 22 వ తేదీ లగాయితు, సెప్టెంబరునెల 30 వరకు ప్రతిదినము నాటకములు ప్రదర్శన మొనరింతురు.
క. కల్లాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

Vani Press, Bezwada.

తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ, ఉర్దూ, గిజేవనాగరి, అరవములో అచ్చు వ ను లు, బైండువనులు, రబ్బరుసాంపులు, ఎంక్రేవింగు రిమ్మముగ సరసమైన ధరలకు చేయబడును. కవర్లు, కార్డులు, కాగితములు చవుకగాని దొరకును. ఒకసారి వరిక్షించి చూడండి వాణీ ప్రెస్, బెజవాడ.

ఆంధ్ర సేవకుని డెరీ 3104

కృష్ణాపుష్కరము మొదలగు మహోత్సవములందు ప్రజాసేవచేయు ప్రతి దేశభక్తునివద్ద ఉండలేగినది. వారణాసి వెంకటసుబ్బారావుగారిచే వ్రాయబడినది. వెల బాలురకు పోస్టేజీసహా 0-4-0 ఇతరులకు 0-6-0. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే గలవు. వలయువారు సేవానాయక్, స్వరాజ్య సేవక సమితి, బెజవాడకు సొమ్ము కంపవలయును.

మనకర్తవ్యము.

పండిత మాలవ్య ఉపన్యాసము.

శ్రీల బాధ్యత.

బొంబాయిలోని ఎంతైన నాటకకాలయందు పండిత మాలవ్య కృతవారమునాడు సాయంకాలము 6-30 గంటలకు మనకర్తవ్యము విషయమై యుపన్యాసించెను.

దేశప్రేమ యవనరము

ఉపన్యాసకుడు ప్రారంభమందు తాను లోగడ చేసిన ప్రసంగములో తెలిపిన యంశములను మరలతెలిపి, జాతి తరెంచుటకు దేశప్రేమ యవనరమని నుడివెను.

పదవ శతాబ్దియందు భారతసామ్రాజ్యము, కాబూలు మొదలగునవి, కన్యాకుమారి అగ్రమునకును వ్యాప్తమైయుండెను.

మనము దేశమందు స్వరాజ్యమును ప్రతిష్ఠింపవలసియున్నాము. ఆ పని మాటలవలన కాదు, కార్యము వలన జరుగవలయును.

“మనయం దాదేశప్రేమ ప్రజ్వలించుచున్నదని మనము చూపవలసియున్నది.” ఇదివర కెప్పుడును లేని పరదేశీయులవలన కలుగబోవు యుద్ధము ఇప్పుడు దేశమునకు కల దని వారు నడిపిరి.

సంస్కరణ శాసన మందలి పీఠికను వారు పేర్కొనిరి. కొన్ని యేండ్లయిన తరువాత పార్లమెంటుసభమువారు యోచించి భారతవర్ష మెప్పటికెంత వికాసమును పొందవలయునో నిర్ణయింతురని పీఠికలో కలదు.

రాక తప్పుదు. తాము జన్మించిన దేశపు గౌరవమును గాపాడకుండ చనిపోకూడదు. ఇందుకొరకు స్వలాభము నెవరును పొటించ కూడదని ఉపన్యాసకుడు తెలిపెను.

శ్రీల బాధ్యత.

మనము పౌరులము గనుక మనము దేశములో నెలకొల్పిన ప్రభుత్వమునకు తోడ్పాటు చేయుట విధాయకము. మనము సంకల్పించిన యెడల మనము నేడే స్వతంత్ర దేశమై మన సామ్రాజ్యమునందు పౌరులము కాగలము.

మనము దురదృష్టముచేత మనకున్న అధికారమును ప్రయోగించుకొన లేకుంటిమి.

దేశమునందు శాంతిని న్యాయమును ప్రతిపాదించుటకు మనము పన్నులు చెల్లించుటకు సంసిద్ధులమై యుండవలయును. ప్రజల ఇష్టానుసారము పన్నులు కట్టవలయును.

తన కట్టుదిట్టములున్న యెడల మనము స్వరాజ్యమును ఒక్కదినములో సంపాదించగలము. కాని ఆకట్టుదిట్టములు లేని యెడల చాలా సంవత్సరములు నిరంతరక్రియ జేయవలెను.

సివిలు సర్వీసు.

సివిలు సర్వీసుకాఖిలో అన్ని కాఖిలలో వలెనే భారతీయుల సంఖ్య చాలతక్కువ. మనము ఈ అన్యాయము లన్నియు జూచి తొందరపడరాదు.

మన భారతీయులకు మామూలు సైనికశిక్షను గలసికే గాని పెద్దయుద్ధోగములలో తరీక్షను చేయలేదు. “ఆంగ్ల సైనికులను రక్షకభటులును, మిసరిహద్దులను గాపాడుటకు గావలసినంతకాలము మిర స్వరాజ్యమున కన్నర్థులని విమర్శలు మనమవిమర్శించెదరు.

తక్షణమేనా లేక క్రమముగానా?

బాధ్యతాయుత పరిపాలన తక్షణమే గావలయునా క్రమముగా కావలయునా యని కొందరడిగెదరు. తక్షణమే గావలయును. ఆంగ్ల దేశము 150 సంవత్సరములనుండి పాలించుచున్న దేశమును తక్షణమే నడలుట కొంచెము కష్టమైన పనియే.

యభారము లంపియు. యుద్ధము జేయుటయందు ఆంగ్లేయులు బాంబులకు పిరంగులకు జంకరు. కొంతమంది ఆంగ్లేయులను జంపినంతమాత్రమున మిగిలినవారు తమకని దీర్ఘకాల నెడరే గాని ఏమాత్రమును లొంగరు.

అన్ని సంగతులలో స్వరాజ్య మిచ్చెద మని వారు జెప్పిరి? 5 సంవత్సరములా 10 సంవత్సరములా లేక 15 సంవత్సరములా? దీనికివారు సమాధానము జెప్పవలెను.

నిజముగా ఆంగ్లదేశము భారతవర్షమునకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు నిశ్చయించుకొనిన యెడల దేశరక్షణాధికార మంతయు భారతీయున కియ్యవలెను.

దేశరక్షణకొరకు ప్రతిరాష్ట్రమునందును ఒక్కొక్క దేశరక్షణసంఘ ముండవలెను. దానికింద, జిల్లాలలోను తాలూకాలలోను గ్రామములలోనుగూడ ఇట్టిసంఘము లుండవలెను.

ఆర్థిక సభ్యులు

ఆర్థికసభ్యుడు గూడ భారతీయుడే అయియుండవలెను. సర్ డి. ఇ. వాచా, డెబిడల్లో ఇబ్రహీంసాంతుల మొదలగువారు ఆంగ్లేయులకంటె ఆర్థికసమస్యలను ఎక్కుడుబాగుగ పరిష్కరింపగలరని వారు చెప్పిరి.

వర్తకము-పరిశ్రమలు.

వర్తకము, పరిశ్రమలు భారతీయుని అధికారముక్రింద నున్నయెడల చాలదేశీయపరిశ్రమ లభివృద్ధి పొందెడిది. ఆంగ్లేయుడే అధికారియయినయెడల ఈ దేశములో ఆంగ్లేయుల పరిశ్రమలు వృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నించును గాని భారతీయుల పరిశ్రమలు వృద్ధిపొందించుటకు ప్రయత్నింపడు.

అనంతరము సివిల్ సర్వీసును గురించి ఇట్లు వారు చెప్పిరి. “సివిల్ సర్వీస్ పరీక్షలు ఈదేశముననే జరుపవలెను. భారతదేశీయులు ఈపరీక్షకొరకు ఇంగ్లండుదేశమునకు వెళ్లగూడదు. ఆంగ్లేయులే ఈ దేశమునకు వచ్చి భారతీయవిద్యార్థులతో పరీక్ష పోటీజేయవలెను.

అధ్యక్షుల పుష్కలములకు కృతజ్ఞతాపదనములు దెల్పి సభ ముగించెను.

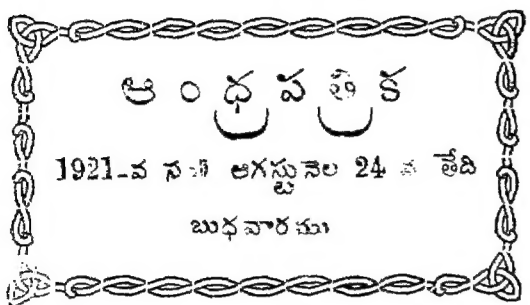
గుంటకల్లునందు రాయసాహెబు మినుతల హంపయ్య గారిచే నిర్మింపబడిన వైద్యశాలను ఈ నెల 20 లేదని సర్ పి. త్యాగరాయశాస్త్రిగారు తెలిపిరి.

హిందీ బాలల శిక్ష.

ప్రతి 1-కి పోస్టు ఖర్చులు సహా 0-9-0.
మనియార్డరు ఖర్చు 0-2-0

తల్లియమ్మద్రణము పూర్తి అయి విక్రయము నకు సిద్ధముగ నున్నది. ఇది వరలో మాకు దరఖాస్తులు వంపిన వర్తకులకును, ఇతరులకును ఈ గ్రంథముల వంపు నేర్పాట్లు చేయుచున్నాము. ఈ గ్రంథ విక్రయమువలన పొందుతేయు తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి సమర్పించబడు కాన వివీలు తిరుగ గొట్టక గౌరవించెద రని కోరుచున్నాము.

హిందీ మొదటి పాఠకము తయారగుచున్నది. ఇంక పక్షము రోజులలో వెలువడగలను. కావలసినవారు దరఖాస్తులు వెంటనే పంపవలెను.

ఆంధ్రోద్యమాశయము

సహాయకా: ప్రజా స్పృహ, పురోవాచ, ప్రజాపతి,
అనేక ప్రగతివ్యక్తులు మో స్పీష్టకానుభవ్.

మానవాశయములు దేశ కాల పాత్ర స్వభావముల ననుసరించి భిన్నముగ గోచరంబైనవి గమ్యస్థానము మాత్రము పునఃపాఠసాధనముగ నున్నది. ఆంధ్రోద్యమమునకు స్వరాజ్యోద్యమమునకు నానాజాతిసభోద్యమమునకు శరణ్యము మానవధర్మాభ్యుదయము. మానవ ధర్మాభ్యుదయమున కనాదిపండియును వ్యష్టిజీవనమునకును సహజజీవనమునకును గల ప్రతిఘటనమే ప్రతిబంధకారణముగ నున్నది. నానాజాతిసంఘము స్వరాజ్యోద్యమము ఆంధ్రోద్యమము మానవజాతియందు సమానధర్మమును ప్రతిపాదించి పురుషార్థమును ధర్మసాధ్యము చేయుటకు బ్రయత్నించుచున్నను వ్యష్టిలాభములు సమష్టిప్రయోజనములు ధర్మార్థకాముల ప్రయత్నములను విఫలము చేయుచున్నవి. విద్యావంతులు విద్యాభిమానమును ధనవంతులు ధనాభిమానమును రాజ్యాధికారు లధికారాభిమానమును బలవంతులు బలాభిమానమును స్వప్రయోజనములకు వినియోగించుచు ధర్మప్రయోజనములను నాశనముచేయుచుండురు. స్వప్రయోజనారాధనమునందును స్వభావా రాధనమునందును శరమార్థదర్శనమును జేయుచు ప్రయమాదములకు బాలగుచుండురు. ప్యాభిమానము ధర్మస్వరూపమును దూరస్థము చేయుచుండును. స్థిరశాంతిస్థాపనమున కేర్పడిన నానాజాతిసభ స్వప్రయోజనముల నారాధించి ధర్మప్రయోజనములను గోల్పోయినది. నానాజాతిసభకు ధర్మసంస్థాపనమే లక్ష్య మైనపుడు గ్రీకు యుద్ధము జర్మనుపోలాండు సంరంభము ఖలాఫతు సమస్య గలుగనేరవు. వ్యష్టలందు ధర్మారాధనము సాధ్యమైనపుడే విశ్వసమష్టిజీవనమునందును ధర్మారాధనము సాధ్యము గాగలదు. సమష్టిజీవనమునకు మూలాధారమైన వ్యష్టిజీవనవికాసమునకును ధర్మనిర్మాణమునకును మహాప్రయత్నములు వర్తమానకాలమునందంతముఖములను జరుగుచున్నవి. నిమ్న జాత్యుద్ధ

రణమునందును బ్రాహ్మణేతరోద్యమము నందును ఆంధ్రోద్యమము నందును స్వరాజ్యోద్యమము నందును మహమ్మదీయోద్యమము నందును అసియా ఖండోద్యమము నందును విశ్వమాన ప్రాద్యమము నందును నేకమైన ధర్మనిర్మాణోద్యమము గోచరమగుచున్నది. ప్రజలు స్వార్థప్రతిపాదకమైన యభిమానమును విడిచి పరార్థప్రదమైన యజ్ఞారాధనమును జేయుటకు వ్యష్టివికాసము మూలబీజముగ నున్నది. వ్యష్టిజీవనమునందును సమష్టి జీవనమునందును సమానముగ ధర్మవికాసము గలుగుటకు విశ్వ మంతయు దేశకాలపాత్రస్థితుల కనురూపమున వికసితవలసియున్నది. ఆంధ్రోద్యమాశయములును నవధర్మవికాసమున కేర్పడినవిధము నాంధ్రోద్యమవికాసము విశదము చేయుచున్నది.

ఆంధ్రోద్యమాశయములను ఆరంభదశయందు నాయకులు నిరసించిరి. అధికారులు పరిహసించిరి. జాతీయవాదులు నిందించిరి. ప్రజలు శంకించిరి. ఇపుడాపరిహాసములు నిందలు శంకలు మాయములయినవి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణమే స్వరాజ్యస్థాపనమునకును వ్యష్టివికాసమునకును సాధనమని యధికారులు జాతీయవాదులు ప్రజలు విశ్వసించుచున్నారు. ఆంధ్రవ్యష్టివికాసము భారత సమష్టివికాసమునకు దోడ్పడగల విధమును నాంధ్రదేశము వ్యక్తముచేయుచున్నది. భారత జాతీయమహాసభ నిర్ణయించిన స్వరాజ్యయాగమును నాంధ్రదేశము పరమోత్సాహముతో నిర్వహించుచు భారతజాతీయసమష్టి వికాసమునకు యథాశక్తిని దోడ్పడుచున్నది. స్వరాజ్యయాగము ధర్మయాగమనియును పశుబలయాగము గాదనియును నాంధ్రులు గ్రహించిరి. గాంధీమహాత్ముని ధర్మోపదేశములను ఆంధ్రులు గ్రహించి ధర్మమార్గమున నడుచుచున్న విధమును ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రశాంతస్థితి విశదము చేయుచున్నది. అధికారులు మద్యనిషేధసభాభకులను కఠినదండనలకు బాలు సేయుచున్నను ప్రజలు నిర్భయముగ నిరాటంకముగ ధర్మనిర్వహణమును జేయుచున్నారు. ప్రతిదినము కల్లుసారాయి వీలము పాటలు నిలిచిపోయినటులును తగ్గిపోయినటులును వార్తలు తెలుపుచున్నవి. అధికారులు సామదాన భేదదండనోపాయములను వినియోగించి ప్రజల కార్యపరత్వముకు భంగము చేయుటకు విశ్వప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. ప్రజలను విడదీసి పాటలను బాడించుచున్నారు. ఏనేరమును మోపి ప్రజలను శిక్షలకు బాలుసేయుచున్నారు. ఎన్నియో తంత్రములను బన్నుచున్నారు. ప్రజాప్రతినిధులైన మంత్రులైనను మద్యనిషేధమునకు సానుభూతిని జూపజాలకున్నారు. అధికారుల నిర్బంధములు ప్రజలయందు బ్రతిఘటనభావమును గలుగజేయుచున్నవి. ప్రజలహింసాధర్మమును మఱచి ఒకసారి ప్రతిఘటనమునకు బూనిన కేరళదేశమునందు సంప్రాప్తమైనభీభత్సమే ఆంధ్రదేశమునందును సంప్రాప్తము గాగలదు. బలిభూతములెపుడును బలిని బ్రతిఘటనమునకు గోరుచుండును. ఆంధ్రుల ప్రయత్నాలై ఏలోపమును జేసినను ఆంధ్రోద్యమమునకును స్వరాజ్యోద్యమమునకును ధర్మోద్యమమునకును గళంకము వాటిల్లును. ఆంధ్రదేశము సహాయోద్యమమునందు జూపిన యుత్సాహమునే స్వరాజ్యనిర్మాణసాధనములందును జూపుచున్నది. స్వదేశవత్త్రనిర్మాణమునం దాంధ్రదేశము పరమోత్సాహముతో బని జేయుచున్నది. అన్ని రాష్ట్రములవాడును ఆంధ్రదేశవత్త్రములకై పరుగులిడుచున్నారు. సెప్టెంబరుమాసాంతమునకు

విదేశవత్త్ర బహిష్కారము స్వదేశవత్త్ర నిర్మాణము సాధ్యము గావలసియున్నది, ఆంధ్రులు వారి సంపదలను ప్రజాశక్తిని వత్త్రనిర్మాణమునకై వియోగింపవలసి యుండురు. ఇపుడు సభలకు ప్రసంగములకు హారతాళములకు దౌర్జన్యములకు గాలము గాదు. స్వరాజ్యము మన కార్యముల మూలముననే పరితక్తము గావలసి యున్నదని గాంధీ మహాత్ము డనవరతము బోధించుచున్నాడు. ప్రజ లిపుడు ధర్మయాగమును జేయుటకు బూనుకొని యున్నారు. ధర్మయాగమును ధర్మమార్గమునను నిర్వహించిన యాంధ్రోద్యమాశయము సఫలమై స్వరాజ్యాశయము సఫలముగాగలదు. ధర్మోద్యమ మమోఘముగ సఫలముగాగలదని మహాద్యమములన్నియును బోధించుచున్నవి. బ్రాహ్మణేతరనాయకులు గా! కూర్మావేంకటరెడ్డి నాయుడుగా రాంధ్రోద్యమధర్మమునందు వారికి గాఢమైన విశ్వాసముగలదని ఇటీవల కచ్చయప్ప కళాశాలయందు జరిగిన సభయందు వ్యక్తముచేసిరి. ఆంధ్రదేశమునందు విజృంభితమైన ప్రజాధర్మశక్తి ఆంధ్రోద్యమమునకు ఫలమని నిరాటంకముగ జెప్పవచ్చును. ఆంధ్రులు ధర్మపరాయణులై ధర్మయాగమును నాత్మధర్మనిరతులై వర్తమాన విషమదశయందు నిర్వహించి ఆంధ్రరాష్ట్రమునకును స్వరాజ్యమునకును నాధారమైన యాంధ్రవ్యష్టివికాసమును స్థాపించి భారతసమష్టి జీవనమునకు దోడ్పడుటకు భగవంతు డను గ్రహించు గాత!

శబ్దార్థ

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు బొంబాయి నగరమునందు గత శుక్రవారమునందిచ్చిన యువన్యాసములో, స్వరాజ్యవశ్యకత గూర్చి భావగర్భితముగ ముచ్చటించిరి. జాతీయ పునరుద్ధరణమునకు మాతృదేశాభిమాన మెటుల యవసరమో వివరించి, హిందూదేశము సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును కొనసాగించుటకు అన్విత జెందియున్నదని స్పష్టముగ నివేదించిరి. స్వరాజ్యము మనకు వచ్చునా లేదా యని ప్రశ్నింప నక్కరలేదు. స్వరాజ్యము మనదియే యనియు, ప్రజలు తమ ధర్మమును నెరవేర్చుచో విశక్తియు వారి మనోరథసాఫల్యము నాటంకపరుప జాలదనియు, మాలవ్యాగారు నడివిరి. ప్రజలు తమ బాధ్యతను నిర్వహించుటకు, స్వార్థమును త్యజింప సంసిద్ధులై యుండవలెనని, వారు హెచ్చరించిరి. ఆశ్చర్యపల్లవి గాంచిన జాతి గమ్యస్థానము జేరుట నులభము. మాలవ్యాగారికి ప్రజాశక్తియందు బలముగ నమ్మకము గలదు. తగిన ఏర్పాటు లున్నయెడల స్వరాజ్యమును ఒక్క దినములోబల సంపాదించవచ్చునని మాలవ్యాగారు హెచ్చరించిరి. బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులు ప్రజలకు స్వపరిపాలనా శిక్షణ మొనగెడ మని పలికి, పిచ్చుల నేకదోషత్రోక్కిరి. బ్రిటిషు సైనికులు సరిహద్దు లొగనులను కాపాడవలసి వచ్చినపుడు సంపూర్ణస్వపరిపాలనము సాధ్యపడదని విమర్శకులు చెప్పిపడి మామూలు వాదమునకు సమాధానము జెప్పుచు, ఇదియే స్వపరిపాలనాసిద్ధికి ప్రబలమగు సభ్యంతరమగుచో, బ్రిటిషు సైనికులను ఆఫీసరులను వెంటనే తొలగించినయెడల దేశపరక్షణ బాధ్యతను తాను వహించెదనని, మాలవ్యాగారు ధైర్యముతోచెలికిరి. ఇక స్వరాజ్యమును తక్షణమే స్థాపింపవలయునా లేక అంతరముల వెంటడియా ఆను ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు, ఇందుకు రెండుమార్గము

లు గలవనిరి. ఒకటి కనుబల్ల ప్రయోగము. ఇందు వలన హిందూ దేశమునకు ప్రయోజనము లేదని, మాలవ్యాగా రనిరి. ప్రజాభిప్రాయప్రబల్యము వలనను, సంధివలనను స్వరాజ్యమును సంపాదించుట రెండవపద్ధతి. భారతజాతి యంతయు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును అనుభవించుటకు నిశ్చయము బూనియున్నదని, ఆంగ్ల దేశము గ్రహించినేని, వెంటనే దానిని హిందూ దేశమునకు ప్రసాదించునని మాలవ్యాగారు దృఢవిశ్వాసముతో నుడివీరి. మాలవ్యాగారిని, ప్రజలును, పాలకులును కలసి, గౌరవించుచున్నారు. మాలవ్యాగారి యుపన్యాసముబట్టి, అన్ని కక్షములవారును దేశమునకు స్వరాజ్యార్హత ఇచ్చుడే కలదని నమ్ముచున్నట్లు, పాలకులు గ్రహించవలయును. వివిధ రాజకీయ కక్షములలో స్వరాజ్య సంపాదనా సాధనములగూర్చి భేదముండవచ్చును గాని, గమ్యస్థానమువిషయమై గాని, ప్రజల యర్హతవిషయమై గాని భేదము గనుపించుట లేదు. అందుచే ప్రజాభిప్రాయము గనుబల్ల కందరును నైక మత్యముతో బనిచేయువలయునని, మాలవ్యాగారు గోరిరి. స్వరాజ్యదీక్షను బలపరచుటకు కాంగ్రెసు సభ స్వదేశ ప్రతానుష్ఠానమును విధినినది. మహారాటాపత్రిక సూచించినట్లు స్వదేశ ప్రతానునందే స్వరాజ్యముగలదు. గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యయోగమును స్వదేశ ప్రతానునందు కనుగొనవలెనని ప్రబోధించియుండెను. గాంధీమహాత్ముని ప్రబోధము, ప్రజల సంకల్పము త్వరలో నెరవేరుటకు తోడ్పడు గాక!

గుంటూరు నిర్బంధములు: ప్రచురణ శాఖవారి సమాధానము.

గుంటూరు నిర్బంధముల విషయమై ఆంధ్ర పత్రికాయందు జూలై 25 వ తేదీని బ్రచురించిన వ్యాసమునకు గుంటూరు కలెక్టరుగారు దెలిపిన సమాధానమును ప్రచురణ శాఖ ప్రచురించిన ప్రచురణయు పేరొకచోటను బ్రచురింపబడినది. ఆంధ్ర పత్రికలోని వ్యాసమును సమాధానమును జదివినపుడు రెండు వ్యాసములందునుగల భేదదృష్టి విశదము గాగలదు. దేశభక్త కొండ వెంకటకృష్ణయ్య గారికిని డిప్యూటీ కలెక్టరు గుండురావుగారికిని జరిగిన సంభాషణమును నడిచిన వ్యవహారమును సమాధానమునందు వివరింప బడలేదు గాన ప్రస్తుతము దానిచర్చకు బూనుకొనుట యవసరము. గుండురావుగారి చర్య లెంతవరకు శాసన బద్ధమునో సంపూర్ణముగ దెలిసినగాని నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారును మాడ భూమి నరసింహాచారిగారును పల్నాడుకు ఆటవి నిర్బంధములకు విచారించుటకు పోయినట్లులు మాకు కేరెన తంతి వార్తలందుగలవు. ఆవిషయము వ్యాసమునందు చెబుబడినది. కలెక్టరు వ్రాసిన సమాధానమునందు గౌరణము తెలుపబడలేదని వ్రాయుటకు గౌరణము తెలియకున్నది. లక్ష్మీనారాయణగారిని నరసింహాచారిగారిని న్యాయ శాస్త్ర విధానము ననుసరించియే శిక్షించినట్లులు తెలిపియుంటిమి. శిక్ష 107 వ శక్లను ననుసరించి ఒక సంవత్సరపు సామాన్యశిక్ష విధింపబడినది. వ్యాసమునందు 144 వ శక్లను ననుసరించి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడినదిని తెలిపినందులకు చింతింపచున్నాము.

విచారాంశము శిక్షలు దండనశాస్త్రము ననుసరించి వేయబడినను నిర్బంధమార్గము నవలంబించుచున్నవో స్వతంత్రమార్గము నవలంబించుచున్నవో నిర్ణయించవలసి యున్నది. మానవుల నిత్యకృత్య ప్రవర్తనమునకు 123, 144 శక్లను

లను వాడుట నిర్బంధవిధాన మని నాగరక దేశ వ్యవహారములు విశదము చేయుచున్నవి. లక్ష్మీనారాయణగారు నరసింహాచారిగారు ప్రజల కధికార తీరస్కారమును బోధించినట్లులు నిశ్చయము గ దెలిసిన వారిని ఆనేరములకు విచారించి శిక్షించుట న్యాయమార్గము గాని వాగ్బంధమును ప్రచారభంగమును జేయుట న్యాయమార్గముగాదు. అసహాయోద్యమ ధర్మావలంబకులైన లక్ష్మీనారాయణ నరసింహాచార్యులుగారులు పూచీఖత్తు నిచ్చుటకు నిరాకరించుట సహజము అధికారులవలంబించుచున్న మార్గము నిర్బంధమార్గమని అన్ని ప్రాంతములవారును నమ్ముచున్నారు. మధ్యపరగణాలయందును సంయుక్త రాష్ట్రములందును నీ విధాన మవలంబించబడుచున్నపుడు దానికి నిర్బంధవిధానమును పేరేర్పడినది. శాంత స్థితియుండు ప్రజలకు వాగ్బంధమును సంచలన బంధమును గలుగజేయుట నిర్బంధముగ గ్రహించబడుచున్నది. అధికారులవలంబించుచున్న నూతన విధానము నిర్బంధవిధానమో స్వతంత్రవిధానమో ప్రచురణ శాఖాధికారి నిర్ణయించు గాక!

కెనియా కాలనీ

కెనియా కాలనీలో, భారతీయుల హక్కులను గుర్తింపవల దని, డెయిలీ తెలిగ్రాఫు పత్రిక గగ్గోలు బెట్టుచున్నది. లేనియెడల, బ్రిటిషు తూర్పు ఆఫ్రికా, హైలంద రాజ్యముగ మాటునని, భయపడుచున్నది. సంఖ్యలో భారతీయులు అధికముగ నున్నారని, ఈపత్రిక అంగీకరించుచున్నది. అటులగుచో ఆభాగమునకు బ్రిటిషు ఆఫ్రికా యని ఏల పేరేడవలయునో తెలియదు. ఇంగ్లీషువారు చేసిన కష్టమునకు భారతీయులు ఫల మనుభవించుచున్నారట. అనుభవించుట తప్పగాదు. కాని, తూర్పు ఆఫ్రికాను కాపాడినది, భారతీయులు. దాని నింతవరకు చెప్పుటనోడ్చి ఫల వంతము గావించినది భారతీయులు. భారతీయుల నాభాగమునకు గొనిపోయినది ఆంగ్లేయుల ప్రోత్సాహమే. ఇట్టిస్థితిలో వారిని నీచముగజూచి, జన్మస్వాతంత్ర్యమును దొలగించుటకు కఠింబెద్దియో తెలియదు. భారతీయులు తమ ప్రజ్ఞవలన ముందుకు వచ్చుచున్నారు గాని, ఇతరుల సాయము చేగాదు. వర్తకమునందేమి, వ్యవసాయమునందేమి, వారు తమ తెలివితేటల జూపుచున్నారు. రాజ్యాంగవిషయములలో తమకు చేజిక్కిన యవకాశములను గైకొనుచున్నారు. భారతీయుల హక్కులను భంగపరుచుటకు తెలిగ్రాఫుపత్రిక ఆఫ్రికా దేశీయుల రక్షణము నొక సాకుగ చెచ్చినది. ఆఫ్రికా దేశీయుల రక్షణమునకు భారతీయుల హక్కులను తొలగించ నక్కరలేదు. ఆఫ్రికా దేశీయులకు స్వపరిపాలన మొనగటయే, ఇందుకు మార్గము. ఆపనిజేయుటకు, తెల్ల వార లిష్ట పడుటలేదు. భారతీయుల దేశమున విదేశీయులగు చో, తెల్ల వార లంతకన్నను విదేశీయులేయగుచురు. భారతీయులను కాలనీల యన్నిటియందును నిలువ నీడలేకుండజేయుటకు తెల్ల వార లీమార్గముల నవలంబించుచున్నట్లు, తేటకడుచున్నది.

జి. బి. రైల్వేమిడి కంకినారా, నైహతి ప్రేమమలమధ్య ఒక విరోషియో ప్రయాణికుడు ఆత్మహత్యగావించుటకు యత్నించుచుండగా పోలీసువారిచే బట్టుకొనుడెను. వారతనిని సియాల్డా పోలీసు మేజిస్ట్రేటు కొద్దకు దీసికొని వెళ్లిరి. ఆతని భార్య గతించెను. అంతట తన ఇద్దరు పిల్లలను ఆంగ్ల దేశములో తన మడిన గారి దగ్గరకు పంపెను. ఈలోగా నతని ఉద్యోగమునుమాడ పోగొట్టుకొనెను. ఆతడంతట విసుగుకెంది, ఆత్మహత్యచేయుటకు ప్రయత్నించెను. మేజిస్ట్రేటు తనకిది 100 ల జరిమానానువిధించెను.

నెల్లూరు మండలమున కాంగ్రెసు ప్రచారము విదేశపత్రికదానము

మా కాంగ్రెసు సంఘపక్షమున నెల్లూరునందు వసూలు చేయబడిన విదేశపత్రికములను ఈనెల 25 తేదీ సాయంకాలము గాంధీ చౌకులో (పొగతోట) దహనము చేయబడును. ఆకోజే ఖద్దరు ఊరేగింపు జరుగును. ఖద్దరుపత్రికములను ధరించువారే సభకు వచ్చుటకును ఊరేగింపులో పాల్గొనుటకును అర్హులు.

కల్లుఅంగళ్ళ పాటలు
సెప్టెంబరు 2-3 తేదీలలో మా మండలమునందు దొరత నమువారు సర్వశక్తిధారవోసి కడపటి ప్రయత్నము కాబోలు పట్టుదలతో చేయబోవుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. జిల్లాయందు 24 ప్రదేశములలో ఒకేదగ్గ నేలములు జరుగును. మండల వాసు లందరును పాటలనాట సహాయముచేయ బ్రార్థితులు.

శుద్ధస్వదేశీ సంత సెప్టెంబరు 10-11 తేదీలు శనివారము. ఆదివారము జరుగును. శ్రీలక్ష్మి ప్రత్యేక కాలము నిర్ణయింపబడినది. కాంగ్రెసు కమిటీవారు స్వదేశీ పత్రికముల అంగడి పెట్టి లాభములేక విక్రయించి ఇతర అంగళ్ళవారు ఎక్కువలాభములు తీయకుండ జేయుచున్నారు.

నిర్బంధపెట్టి పని చేయించుకొనుట

సిహ్వా, ఆగస్టు 28:—మహాబ్ర ధ్రుత్వమువారి రిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. సిహ్వా, బుహూరు గ్రామములమధ్య నుండు హిందూస్థానము-తిబేతురస్తామిద నిర్బంధపెట్టిపనిచేయించుకొనుటను గురించి ఆనేకమంది మొరపెట్టుచుండ ప్రభుత్వమువారు గతవర్ష బుతువునం దావద్దతిని సంపూర్ణముగ మార్చివేయుటకు గడంగిరి. కొటగిరియందలి బ్రిటిషురాజ్యములో నిర్బంధపెట్టి పనిచేయించుకొనుట పూర్తిగ నిలిపివేయబడినది. విభక్తకర్మములను నిర్వహించుచున్న ప్రభుత్వోద్యోగులు మాత్రమే కొంత వరకు బలవంతపెట్టి పనిచేయించుకొనవచ్చును. సంస్థానాధిపతుల రాజ్యములందు గూడ కొన్ని సూత్రనిబంధన లేర్పరచబడుచున్నవి.

భారత దేశమందలి ధార్యములను ఎగుమతిచేయుట

సిహ్వా, ఆగస్టు 28:—భారత ప్రభుత్వమువారి రిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—భారత దేశమందుండెను నైస్వయునకు తప్ప ఎగుమతిచేయుటకుగాని, ఇంకెందుకు గాని భారత దేశమువారు గోదుమలను కొనుటలేదు. హిందూమహాసముద్రమునందలి కొన్ని దేశములకు దప్ప, ఇతర పదార్థముల కెచ్చటికి గాని గోధుమలు గాని, పిండిగాని ఎగుమతి చేయబడుటలేదు.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా దేశభక్తులకు హెచ్చరిక:—యనము మద్యపాననిషేధన దండయాత్రయందు విజయము గాంచితిమి. తిరిగి పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాయందు, అనగా తణుకు, భీమవరం, ఏలూరు, ఎర్నూరు, సర్పాపురం తాలూకాలయందు పడిపోను రోజులలోపుననే దుకాణములు తిరిగి పాట పెట్టబడునని తెలియవచ్చుచున్నది. ఈ సందర్భమున మునుపటివలె తాలూకా ముఖ్యపట్టణములయందు మాత్రమే పాటలు పాడక తాలూకాలో నచ్చటచ్చట నోకోజున పాటలు పాడుదురనియే తెలియుచున్నది. కాన జిల్లాప్రజలందరును మునుపటికంటె ఆనేక రెట్టదికోత్సాహముతో తమతమ గ్రామములయందు కలాలిల నున్న పాటపాడు యితర కులస్థులనున్నా విషయపూర్వకముగా త్రాగుడుభూతము పారద్రోలడని ప్రార్థించి పాటలుపాడకుండునట్లు తగువిధములను గావించ ప్రార్థితులు.—దండనారాయణరాజు: యర్రపిల్లి మంగయ్య, కార్యదర్శులు.

జి. బి. పి. రైల్వేలో రయిలు ఉద్యోగులకు వేతనములను పంచి పెట్టుచుండెన శాంతారాం వేగుగారిని, అతనిబంధువులను రైలుపెట్టెయందే చంపి, వారిదగ్గర నున్న రు 31000 లను అపహరించినట్లు జి. జి. మారిస్, జి. యస్. డెన్నిస్ ఆను నిద్దరు ఆంగ్లో-హైద్రాబాదు అరెస్టుచేయబడిరి. వారిమీది కేసు దేవలాలి (బొంబాయి రాష్ట్రము) యందు విచారించబడుచున్నది.

మ్యానిషున్న బోర్డుకేసులో కొందరు నిందితులను వదలి పెట్టుట వాణిజ్యనీతికి భంగకర మని కలకత్తానగరమండలి రోటరీ క్లబ్బుపథ్యులు తీర్మానించుకొనిరి.

నాకొఖానా కేసు విచారణ ఇంకను లాహోరులో జరుగుచున్నది.

మా పిల్లల అల్లరులు

I

[యాకుబు హుస్సేనుగారు మాకిట్లు వ్రాయుచున్నారు]

నేను బొంబాయినుండి వచ్చిన పిదప, మలబారులో నీ మధ్య జరిగిన అల్లరులగుర్తి మద్రాసు వార్తాపత్రికలలో చూచి తిని. నేను చెరపాలనుండి విడుదలయైనప్పటి నుండియు, మలబారునుండి, విపరీతవార్తల వినుచుంటిని. కిలాఫతు, కాంగ్రెసు ప్రచారములు, మాపశాలకు ఆత్మసంయమమును ఆచరణలో పెట్టుమని సలహా నిచ్చిరి. కాన వారేమియు తిరుగబడకుండుటను సం దుచేసికొని, పోలీసువారు, మాపశాల సాంఘికమత సమావేశములలో జోక్యము కలుగజేసికొనుచుండిరి. వారి మనసులకు చాల బాధ కలుగజేసిరి. దురంత కృత్యముల జేసిరి. ఏదోచిన్న చిన్న కారణములు జూపించి న్నెద్దయనక నామకులను పట్టుకొనిరి. వారిని అధికారులయెదుట తెట్టి కిక్కించుటయో తిట్టుటయో జేయుచుండిరి. మతవిషయక ఉపన్యాసములపై జరుగగలయెడల సభలను జంతులేక నాపిజేసిరి. అహింసనే బోధచేయుచున్న కిలాఫతు కాంగ్రెసు ప్రచారకుల నెక్క పెట్టున నక్కడ హింసించిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులు కిలాఫతుకు విరుద్ధముగ నొక ప్రచారమును గావించు చుండిరి, ముల్లాలనువారు ఈ సందర్భమునకేయు నుపన్యాసములు ప్రభుత్వమువారుజేయు నిర్వహణధానములకంటె నెక్కువ ప్రకోపము గలుగజేసెను. ఈ ప్రభుత్వమువారి జీతముపుచ్చుకొని ముచేయు మోట్రిలు ఆంతటను పోయి పనిచేయుచుండిరి. ఇవి అన్ని కి యింధనముతోడు చేసిన నట్లాయెను. అసలు ముఖ్యమైన విషయమేమనగా మాపశాలకు తోటిమతస్థులగు ఉలే మాలను ప్రభుత్వమువారు తక్కువగ నిష్పంధ పెట్టి బాధజేయుచు న్నారు. నేను నిష్పంధి. పుడిచిపెట్టి నుండియు ప్రభుత్వమువారు ఉలేమాలను పట్టుపట్టిబోధించుచునే యుండిరి. మాపశాల దీనం తను యెంతయో ఓర్పుతో సహించియుండెరి. కానియెంత కాలనిట్లుండగలరు. తుదకు యిట్లుపరిణమించెను ప్రభుత్వప్రకటన మెప్పుడును ఆత్మీయమగు నేకాభిప్రాయమునే గల్గియుండు ను. విషయములు సరికలెలుపబడవు. అందు ఈ అల్లరులగుర్తి యిట్లు తెలుపబడెను. మాపశాలమద్యపాన నిషేధకులు తానలూరులో కల్లుగియువారల నెదుర్కొని వారికుండల బగుల కొట్టి రట. దండధరులైన మాపశాల పోలీసువారు అక్రెట్టు చేయకుండ అడ్డుపడిరి. అప్పుడు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు థానును గారు పీర్సర్లరహితముతోను, స్వేచ్ఛలు పోలీసుతోను తిరు రంగడికి యీ మద్యపాన జమీన్దార్ల సందర్శమున వెల్లిరి. మా మూలుగానే కాస్త ఉంటే కొంతంత చేయబడినది. మూడువేల మంది మాపశాల తిరురంగడికి వెల్లిళ్లు తెలుపబడినది. వారి మీద తుపాకులు శ్రేల్కుగా చిందరవందర యయిరి. కొందరు చనిపోయిరి. దీనివలన మాపశాలకొర్యము హెచ్చుగను గాని తగ్గనరదు. మాపశాలపై పలుకుబడిగల వాడెవడైన నాపిజేయకున్నచో నిది యిరుగోట్లకు గూడ ప్రాకును. ఇట్టి సందర్భతరుణమున నేనును మద్రాసులోనున్న నామహులను ఆ అల్లరులు జరిగిన చోటికి పోనిచ్చినచో నిమువములో ప్రజలలో కాంతిని గలుగజేసి యథాస్థితిగతులు తెచ్చిపెట్టగలము. ప్రభుత్వమువారి కిప్పటికైనను మాయుద్యమము కాంతిసాధన చేయునదియే యనియును ప్రజలలో కాంతిని, నెలకొల్పుటకు మాకు సుంచిన లుకుబడిగలదనియు తెలిసికొని యుండవలయును. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు జలియన్వాలాబాగును మనసునం దుంచుకొని, పంజాబు చిత్రపథ జరుగుండ ప్రజానాయకులను పరిశీతలచక్కపరచుట కవకాశ మిచ్చెదరని నేను కోరుచున్నాను. మాపశాల మతశాంధ్యమును పెచ్చు పెరగనిచ్చి, కిలాఫతులో ప్రభుత్వముకు యెదురు తిరుగునట్లు చేసినది లాయిధు జార్జియే యని ప్రభుత్వమువారికి వారి వారి మనసులో తెలియక పోలేదు. ఆందోళనపరుని తిట్టుటయే గాని ఆయన చేసినది యేమన్నది. క్లిష్టసందర్భములను కనుగొనినాడు. ఇండియాలో నెవరో కొందరు జనము బాధపడునపుడు ప్రభుత్వ గౌరవమని దురభిప్రాయముల చెలరేగ నిచ్చి, ఆ బాధల మాన్యుననుచో, ఒకపద్రాసు రాజధానిలోనే కానిదు. యాదు జార్జి గారు మొదలుపెట్టిన పనినే పూర్తిచేయుట యగును.

II.

ప్రభుత్వప్రకటనము

కొంతకాలమునుండియు, మలబారులోని ఆందోళనపరులు, మాపశాల నెట్టిమత తత్వరత్వము నాధారము జేసికొని పని చేయుచున్నట్లు మాచవలు గానించుచున్నవి. రెండు మాడు

నెలలక్రిందట నచ్చటచ్చట స్వచ్ఛంద సేవకులు యేర్పడిరి. వీరు ఒకేవిధమైన దుస్తులను ధరించెడివారు. అప్పుడప్పుడు కత్తినిగూడ ధరించుచుండెడివారు. తిరురంగడిలో వారు కొందరు 1894 కల్లోలములో చనిపోయిన మాపశాలను తగుల పెట్టిన రుద్రభూమిలో వెల్లిప్రాధింతుటకు మొదలిడిరి. పిదప రాజద్రోహకములగు కరవులముల బంచిపెట్టిరి. ఉపన్యాసముల గావించిరి. వారు కాననమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించనంతవరకు నేపైన చర్యచేసికొనుట కగత్యము లేదని తిలపించెను. న్యాయవాది సలహాపుచ్చుకొని ప్రభుత్వమువారినుద్దేశ్య సేవారాజద్రోహకమగు కరవులవేల్పుచున్నది. ఉపన్యాసము చేసినవారిని నిష్పంధించుట తత్తరమిచ్చిరి. వారివిషయపై తీర్పుచెప్పబోవు సంతలో కొద్ది కోజాలక్రింద జరిగిన అల్లరులు జరిగెను. మలబారులో నచ్చటచ్చట నిట్టి విప్లవకారకులసంఘము లున్నవని తెల్లమాయెను.

ఈమాస ప్రారంభమున రెండుకేసులు జరిగెను. అవి ప్రకటనకు గూడ తెలుప బడెను. ఇందువలన మాపశాల విప్లవసంఘము లుండె ననియు పశుబలముచే ప్రభుత్వమును తిరస్కరింపబాని రనియు తెలియుచున్నది. ఆయల్లరులలో మొదటిదేమనగా, మలప్పరంద్రుని పాట్లూట్టారులో, ఒక భూస్వామి యింట దొంగలుపడగా, పోలీసువారు మాపశాల వానియిట్లు అన్యాయముగ పోదామాచిరి, నందలకొలిది మాపశాల కత్తులు కతారులుబూని, భూస్వామి యింటిమీదికి వచ్చి, చంపివేసెదమని బెదిరించి డబ్బునియమని హడావిడిచేసిరి. పోలీసు యినస్పెక్టరును గూడ చంపివేసెదమని బెదిరించిరి. ఇనస్పెక్టరుగారు కాంతముగ వైద్యమును మాటాడక నిలచియుండెను పిదప ఆ గుంపు వెలిపోయెను. ఆ సేగములను పోలీసువారు అప్పడుగాని మహాకష్టము గాని పట్టుకొనలేక పోయిరి.

రెండవకేసు తిరురంగధున్న తానలూరులో జరిగెను. మాపశాలమద్యపాననిషేధకులు తిరుక్కల్లు గియువారల నెదుర్కొని వారికుండల బ్రద్దులు చేసిరి. దండధరులైన మాపశాల పోలీసువారు నిర్వహించుటకు వీలు లేకుండ జేసిరి. ఈకేసులలో గుంపులు గుంపులుగ వచ్చియీచేసిన అల్లరులబట్టిమాడగా కొన్ని కొన్ని సంఘములుగా నేర్పడిజేయుచున్నట్లు గానించుచున్నది. నాయకులెవరో తెలిసెను. జిల్లా కలెక్టరుగారు వారిని అక్రెట్టు చేసి 1899 వ సం॥ మాపశాల విప్లవ పట్టుముక్రింద చర్య చేసికొనుటకు తీర్మానించుకొనిరి. ఈ ఉద్దేశ్యంతో జిల్లా కలెక్టరుగారు 20 వ తేదీ శనివారం ఉదయమున నె తిరురంగడికి వచ్చెను. ఆయన వెంట లీన్సరు పటాలమున్న ప్రత్యేక పోలీసు పటాలమున్న వచ్చెను. తెల్లిగ్రాపుతీగలు తెగిపోవుట చే ఆరోజు యేమిజరిగినదిన్ని తెలియలేదు. కాని యీక్రింది వివరములు ప్రభుత్వమువారికి తెలిసెను.

మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకును యేమియు విపరీతములు జరిగినట్లు లేదు. కాని పరవసంగడి రెయల్వేస్టేషనువద్ద నుండి తిరురంగడికి ఘమారు మాడువేలమంది మాపశాల దండధరులై వెళ్లుచున్నారని కలెక్టరుగారి కొకవార్త బెలిసెను. కలెక్టరుగారివద్దనున్న నైస్యము యాగుంపును చిందరవందరజేయుటకు వెళ్ళియుండవచ్చును. తుపాకులు శ్రేల్కులవెచ్చెను. తొమ్మిదిమంది చనిపోయిరి. 20 మంది అక్రెట్టుచేయబడిరి. ఇంతలో తిరురంగడిలో వెనుక జిక్కిన నైస్యము మీదికి దండధరులైన మాపశాల కొందరు పోయి వారిని వెనుకకు నెట్టిజేసిరి. పోలీసువారును మిలిటరీవారును సబుమేజిస్ట్రేటు ఆఫీసులోనుండి మీదికి వచ్చువారలను తరిమివేసిరి. అయితే లీన్సరులలో నొక్కఁడును, అసిస్టెంటు పోలీసు నూపరింపెండెంటుగారగు రాశీ గారును యద్దరు కాన్స్టేబులును కనిపించుటలేదు. జిల్లా కలెక్టరుగారు కడలుండి రెయల్వేస్టేషనునుండి తంతివార్త నిచ్చుచు తిరురంగడినుండి తప్పక వదలి రావలసివచ్చెనని తెలుపుచున్నారు. ఉత్తర మలబారుజిల్లా పోలీసునూపరింపెండెంటుగారు కల్లికోటనుండి యిచ్చిన తంతివార్త బట్టిమాడగా ఆయన రైలు కట్టనే కొంతనైస్యముతో పరవసంగడి స్టేషనుకు నడిచివెళ్లెననియు, ఆ స్టేషను దొమ్మి చేయబడెననియు, రైల్వేలైను అక్కడక్కడ తెగకొట్టబడెననియు, మరల వారు కల్లికోటకు తిరిగివచ్చిరనియు తెలియుచున్నది. బాయింటుమేజిస్ట్రేటుగారు మలబారుములో లీన్సరు రెజిమెంటు 20 నుండి తోను 20 స్వేచ్ఛలు పోలీసులతో నున్నాఁడనియు, మాకొజేరి నుండి సహాయము పంపువని కోరగా పంపలేకున్నామనియు

తెలుపుచున్నారు. మోటారు బస్సు డ్రైవరునున్న, కాన్స్టేబులునున్న చంపివెట్టుగా నాయన తెలుపుచున్నాడు. పాలఘాటు సబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటుగారు హోరనూరు స్టేషనుకు పడమర రైల్వేలైను పాడుచేయబడెననియు, పరవసంగడి, తానూరు పోస్టాఫీసులు దొమ్మిచేయబడెననియు తెలుపుచున్నారు. ఇంతేకాక చాలమంది చనిపోయిరని గూడ తెలుపుచున్నారు. ఇద్దరు సబుడివిజనలు ఆఫీసురులున్న, తెల్లిగ్రాపుతీగలు తెగిపోవుటచేతను, చెట్లు పడగొట్టుటచేతను, తెల్లిగ్రాపుసమాచారములకును, రోడ్డుకున్న ఆటంకములు జరుగుచున్నవని తెలుపుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారు మద్రాసు జిల్లాకమాండింగు జేనరలు ఆఫీసురు సలహా పుచ్చుకొని పోతనూరుకు పడమరవైపున రెయిల్వేలైను కాపాడుటకు ప్రత్యేకముగ నేర్పాట్లు చేయవలసినదిగా తెలిసిరి. బెంగళూరునుండి మరికొంతనైస్యమును పంపవలసి నదిగా నేర్పాట్లు జేసిరి.

III.
(మటియొక ప్రభుత్వ ప్రకటనము).
కల్లికోటనుండి కలెక్టరుగారు, నేలకొలిది మాపశాల తిరురూలో సబుమేజిస్ట్రేటునున్న, పోలీసుయినస్పెక్టరునున్న ఒకయూరోపియనున్న పట్టుకొనరియు అచటి పట్టిక్కు ఆపి సులను తగులబెట్టిరనియు, తెలుపుచున్నారు. అపట్టుబడ్డవారిగతి యేమాయెనో తెలియదు. మిలిటరీ నైస్యములు శీఘ్రముగనే వెళ్లుచున్నవి.

vi
(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)
మలబారు జిల్లామేజిస్ట్రేటు ప్రకటనము
మాపశాలకు నష్టపరిహారపుము
మాపశాల కలుగజేసిన నష్టమును ఆ ప్రాంతమున నివసించు మాపశాలప్రజలవలన రాబట్టుటకు మాపశాల దురాగతకాసనమువలన ప్రభుత్వమువారి కధికారము కలదు. గాన కలిగిననష్టమునకు రెండురెట్లు ప్రజలవలన వసూలు చేయబడు నని జిల్లామేజిస్ట్రేటు ప్రజల నందరిని హెచ్చరించెను. తిరురూకు చేరవనున్న కొట్టకాలులో చాల ధనిదగు మలబారు ఆయుర్యేదవైద్యుడొక ఆయుర్యేద వైద్యకాల సేవరచెను. విల్లింగ్డను ప్రభువా వైద్యకాలను మాయించుండెను చాలమంది మోపశాల అపాయకములగు ఆయుధములతో అవైద్యకాలను దోచుకొనబోయిరి. యజమాని 100 రూపాయలు లంచమియ్యగా వారు దోపిడిమాని వెడలిపోయిరి. వారు పిచ్చుట కియ కో కో విలకం పద్ద 500 రూపాయలు పుచ్చుకొనిరి. నిజాంబరలో కొందరు కోవిలకములయిండ్లను దోచుకొనిన తెలిసినవిగాని వివరములు తెలియలేదు. 17 గురు రిజర్వుపోలీసులు తిరురూగుండ పోవుచుండగా మోపశాల వారి నడ్డగించి దుస్తులను తీయించి దుస్తులను తుపాకులను మందుగుండ్లను తీసికొనిరి. వారిలో నలుగురు పోలీసులు లెప్పించుకొని వచ్చి 23 వ తేదీకి కల్లికోటకు వచ్చిరి. తక్కిన 12 గురు ఏమయిరో తెలియలేదు. నేడు వచ్చిన నలుగురికి పంచలు చొక్కాలు మాల్రమే ఒంటు సుండెను. ఎన్నడునుండి కల్లికోటకు ఏదో వంక బెట్టుకొనివచ్చి ప్రభుత్వోద్యోగుల ఏర్పాటులను కనిపెట్టుచున్న మాపశాలను మరి నలుగురిని 23 వ తేదీన పాలఘాటు పోలీసు సబుయినస్పెక్టరు పట్టుకొనెను. వారిలో ముగ్గురు తిరుగబడిరి. సబుయినస్పెక్టరు ఒంటరిగా నుండినను వారిని కదలనియ్యలేదు. వీరు కొంత పలుకుబడికలవారని తెలియుచున్నది. 22 వ తేదీరాత్రి పట్టుకొనబడినవారిని యిద్దరిని వీరినలుగురిని మొత్తముతరుగురుని 23 వ తేదీన సైనికులరక్షణక్రింద కన్న నూరుజయలుకుపంపిరి. మానుపురము స్వేచ్ఛలు అసిస్టెంటు మేజిస్ట్రేటు విప్లవప్రారంభమునకు మాలాపురమునందుండెను. అతని సంగతి యేమయ్యెనో ఏమియును తెలియుటలేదు. 21 వ తేదీ మొదలు డెన్నుపట్టణము నుండి టుపాకు కల్లికోటకు వచ్చుటలేదు. వాని సహాయమున పంపుట కేర్పాటులు జరిగినవి. ఎన్నడులో ఎడ్వానాపోలీసు స్టేషనులోని ఓనరుట్టి అను కనిస్టేబులు 23 వ తేదీని కల్లికోట వైద్యకాలకు తీసికొని వచ్చిరి. అతనికి చాలాగాయములు తగిలెను. కొంతమంది నతోడ్రేకు లతనిపైని బడి కత్తులతో పొడిచిరి. అతడు చనిపోయెనని తలచి మాపశాల శ్రేణిపోయిరి.

మాపశాల సీలంబూరు నగరుమీదికి దండెత్తుట.
ఆదివారమునాడు ఉదయము 8 గంటలకు 200 మంది మాపశాల పోకట్టారునుండి ఆయుధపాణులై సీలంబూరు నగరమీదికి దండెత్తిరి. ద్వారపాలకులను ఎదిరించిరి. వారిలో కొందరు ఇరుగుపొరుగున నున్న నాయరుగృహములలోనికి తప్పించు

చుకొనివెళ్లిరి. మాపలా లంబేట ఆగ్రహారములోనికి ప్రవేశించి శ్రీమంతులను, పిల్లలను సహా 18 మందిని నిర్దాక్షిణ్యముగ నరికివేసిరి. వారంతట నీయియర్ తిరుమాళ్ళుగాని రాజనగరులోకి ప్రవేశించి కంటికి ఆగవడినదాని కంటటికి నిప్పంటించిరి. కుటుంబము నకు సంబంధించిన రికార్డులన్నియు నాశనము గావించబడెను. ఫల హారములు చేసికొని ఒక గంటలోగా తిరిగివచ్చెదమని చెప్పివారు వెళ్లిపోయిరి. తెంపు రాట్టిలుగాని తిరుమాళ్ళుగాని కొట్ట బడలేదు.

నాశనములు.

పంతులు మున్నగు రాకపోకలన్నియు భయంసరము చేయ బడినవి. రస్తాల కిర్రుపక్కలనుండు పుత్తులను విరుగగొట్టి, వాడరు, ఎన్నడు రస్తాల కడ్డముగ కుప్పలు కుప్పలుగ నేయ బడినవి. మాపలాలసంఖ్యకులు పులియారనగరు, త్రిపురచీకాలె ములలోనికి దౌర్జన్యముతో బ్రవేశించిరి. ఈరెండు సాధము లును జామరిక కుటుంబము వారివి. కారిత ప్రసలను బెడరించి, ద్రవ్యము ధాన్యములను ఎత్తుకొని వెళ్లిరి.

రికార్డులను తగులబెట్టటం.

తిరుమలసంఘము జిల్లా మునగులతో, పోలీసు స్టేషను లుద్వారా రికార్డులను నిప్పంటించిన మాపలాల సంఖ్య 10000 వైగా నున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఇక్కడ కర్నూలు, పి. నీలకాండరు, టి. కె. కృష్ణక, రామయ్య, వి. యం. అప్పనాయకుల గార్లును, అప్పనాయకుల గార్లును, సబ్ ఇన్స్పెక్టర్లు వి. పి. కరుణాకర మీనక, యం. సి. కూర్మి కాలిక గార్లును, ఈ మాపలాల చే బెడరించబడిరి. వారి పోలీసు దుస్తులను, ఆయుధములను, మందుగుండు సామగ్రిని మాపలాల కియ్యలనీ వచ్చెను. ఈ అల్ల రులలో పాల్గొనవచ్చు వారు పేరుపేరు భాగములుగ చీలిపోయి పలుదిశలకు వెళ్లుచున్నారు. వాయక్కాడుసమీపమున నుండు హుల్లీరాజ్య పుడలి 8000 వైగా నుండి మా ప్లా కూలీలు రాజ్యమును వదిలివెట్టి తమ తమ సోదరులతో కేరళకు ఈర్వాడుకు బయలుదేరివెళ్లిరి. సి. యం. బ్రాహ్మ యన్. పి. ఈటె అనుష్టాంతరుకూడ మాపలాలచేతులలో బడినాడని వదంతులు గలవు.

హిందువులను బాధ పెట్టటం.

హిందువులపట్లను తెంచివేసి వారి కిరముల మీద మా ప్లాటోపీలనుబెట్టి బలవంతముతో మాపలాలు హిందువులను తమ మతములో జేర్చుకొను చున్నారు. తిరుమల మున్నగు స్థలముల లో ననేక హిందూగృహములు దోచబడినవి.

అయోమాగమును బాగుచేయుట.

పార్లమెంటుగాడినకు రయిలు కమ్మలు వేయబడినవి. పార్లమెంటుగాడి, తిరుమల గ్రామముల అవతలకూడ కమ్మలను దీ సివారని ఇప్పుడు తెలియుచున్నది. దీనిని ఇంకరయిలు అధికారు లు వెళ్లి స్వయముగ పరీక్షించలేదు. ఇంకొక వారమునకు య థాప్రకారముగ రయిల్లను నడుపుటకు వీలుండదు.

ఇతర గలభాలు.

గుంపు ఇప్పుడు పాతంబి ఒట్టపాళెము, పొనానివైపు బయలు దేరినారు. పొనానియందలి పోస్టు, తెల్లిగ్రాపు ఆక్కిములు దోచబడినవి. నీలంబూరు, మండేరి, మాలపురము, తిరుమల, పార పునంగాడి మున్నగు స్థలములందు మాపీలాలు ఒకే మోపున ప్ర తిగ్రహమును దోసిడి చేసిరి. పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు అం దరు తమ ప్రాణములను రక్షించుకొనుటకు పరుగెత్తి వెళ్లుచు న్నారు. మంగళవారము ఉదయమున అందరు చేరి కల్లికోట మీద బడనున్నారని ప్రజలనుకొనుచుండిరి. ఇట్టి అసాయము వా టిల్లకుండ జూమటకు, రిజర్వుపోలీసులు, పైసకులు ఫెరోకు ప ట్టణమునకువచ్చిరి. కల్లికోట చుట్టుపట్లనుండు గ్రామములలోని పౌరులభయమును పాల్గొంటుటకు ప్రభుత్వాధికారులు తమకు వీలైనంతవరకు సహాయపడుచున్నారు.

ఏజెన్సీకి గాను వ్రాయును

ఉత్పత్తిమైన ను నానన పొగాకు

(అనల్ మినాం పాలియం)

జిల్ గోవార్ జాన్

చేతితో అంటక చేయబడినది

Sole Agents-

The Indian Industrial Development Corporation

5, McLean Street, Madras.

ముఖ్య గమనింపు.

యోగ్యతానామకములు. 2943

(8) కాకినాడకు, తిరుమలకు పోయిన రోజు మాత్రమే కాక వారి అధ్యక్షులైన గుణము నిర్మి. ఇప్పుడు వారి కార్యక్రమం. ఇందుకు వారికి శ్రేణు వారి కార్యక్రమం మందములను చేయవచ్చును.

కె. జాన్ టెన్.

జూలై 28, 1940

కె. జాన్ టెన్. కె. జాన్ టెన్.

నిదేశ వస్త్ర బహిష్కారము

వర్తకుల బాధ్యతలు

గత నెల హిందూవిప్లవమున యావద్భారతదేశమున హిందూస్థాని సంఘమువారిచే తీర్మానింపబడిన ప్రకారము స్వదేశీ యోధ్యమును గురించి మనమందరము నిదాహరములైక పని చేసినగాని సెప్టెంబరు 30 వ తేదీలోగా మనదేశీ పూర్తికానే రదు. అటుపిమ్మటగాని కానవోల్లంభమును గురించి ఆలోచింప బడదు. కేవలము "మహాత్మాగాంధీ జే" అని కేకలు వేసినంతమాత్రమున సభలు అలంకరించినంతమాత్రమున ఉపయోగము ఉండ నేరదు. కాబట్టి ప్రజలందరు తదేకనిష్ఠగరిష్ఠతై తమతమ బాధ్యతలు నెఱవేర్చుకొనవలెను. గుంటూరుమండలమున యితర విషయములతోపాటు విదేశవస్త్రబహిష్కార విషయమున గూడ ముందంజ వేయవలసియున్నది. అప్పుడుగాని మనగౌరవము నిలుపుకొనవలెను. ఇందునుగురించి గుంటూరుపట్టణపు నూలు, బట్టలవర్తకులు నాకుతోడ్పడి వారికిగల సహకారాధ్యము, ఈ ఉద్యమమునందు వారికిగల గాఢాభిమానము వెల్లడి చేసిరి. వారందరు నూతనవస్త్రబహిష్కార సాక్షిగా, మహాత్మాగాంధీ సాక్షిగా ప్రమాణముచేసి యింతటిమంచి విదేశనూలు, వస్త్రములు (జహానుసహా) తెప్పించమని ఇప్పటినిల్వలకులు వీలు అయినంతవరకు విక్రయించి స్వదేశీనూలు వస్త్రముల వ్యాపారమునూత్రమే చేపడమని వాటిధరులు కూడ సాధ్యమైనంత వరకు వెంచకుండ దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడమని యిందుకు భిన్నముగా నడచువారు గుంటూరు మండలకాంగ్రెసుసంఘము వారు చేయు తీర్మానమునకు బద్ధులయ్యెదమని దస్సుతులు చేసి వారివిధుల నెఱవేర్చుకొనిరి. మేము వారియెడల నెంత యోక్తులెట్లము. మీ భారతమాతృపుత్రుల గౌరవము కాపాడి దీక్షను నెఱవేర్చి యితరపట్టణవర్తకులకు మార్గదర్శులయ్యెదమ గాక. ఇదేవిధముగా చీరాల, పేరాల, భట్టిపొలు, నేలపా లెం, మంగళగిరి, రేపల్లె, తెనాలి, బెజవాడ మొదలగుపట్టణము లందు వర్తకులను ప్రోత్సహించి ఆదీక్షను వ్యాపింపజేయుటకు న్నూ యింకా యాక్రందించునములు పురికొల్పుటకున్న గుంటూరుమండల కాంగ్రెసుసంఘము తరపున నేనున్నా వెండెం కేళవులుగానున్నా యామండలపుంతయు సంఘము చేయబోవుచున్నాము. అందరు సాయముచేయ ప్రార్థితులు. గుంటూరుమండల కాంగ్రెసుసంఘము తరపున నూలునకుకు రాట ములు బీదలకు యిచ్చి నూలు తయారచేయించుటకున్న నేత పనివారలు వకుకునూలు, స్వదేశీమిల్లులూ మూత్రమే ఉపయోగించువలెనని కోరుటకున్నా. భందుమిషయమై కత్తెలు, దగాలు జరుగకుండా చూచుటకున్నా వకుకునూలు దోరికన చొట్టికొని లేనివోట్ల కట్టుచేయుటకున్నా స్వదేశవస్త్రముల అంగళ్లు తెనిగించేసి సర్టిఫికేట్లు యిచ్చుటకున్నా యిప్పుడు నిల్వయున్న విదేశీనూలు, వస్త్రములు విక్రయగురుకుకు ను సాయములు కలుగజేయుటకున్నా విదేశవస్త్రబహిష్కారమును గురించి ఉద్యోగించుటకున్నా యేర్పాటులు చేయబడినవి. యా మొదలగు విషయములను గురించి యాక్రందివారితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపవలెను. ఈమండలములో వర్తకులయొద్ద నిల్వయున్న విదేశీనూలు, వస్త్రములన్నియు వెంటనే విక్రయించుటకు మహాత్మాగాంధీగారిద్వారా ప్రయత్నములు చేయ బడుచున్నవి. వివరములు గోరువారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయ ప్రార్థితులు. ముఖ్యముగా నేరపనివారలు ఈ విషయమై పూర్తిగా సాయము చేయవలసియున్నది. సన్నని నూలునందు వ్యాపారము త్యజించవలెను. వకుకు నూలును మాత్రమే మీరు ఉపయోగించి దేశాభివృద్ధియమునకు తోడ్పడమ గాక. వీరికి వర్తకులు ఇంతటిమంచి సీసములు పొత్తిగా నప్లయి చెయ్యరు. స్వదేశీమిల్లులూలును మాత్రమేయిచ్చెదరు. అన్నిటి కంటె ముఖ్యముగా ప్రజలు గాఢాభిమానము కలిగి స్వదేశవస్త్రములను మాత్రమే కొనినయెడల ఎట్టివారి బెడరింపులు కొనసా గవు. వర్తకులు సాలెవారు, ఇతరప్రజలు, మండలప్రచారకులు మాకు సాయపడి యా యోధ్యమును పెంపొందించు సాంఘికము లోగా పూర్తియగునటుల తోడ్పడసాగితులు. చీరాల, పేరాల, తెనాలి, బెజవాడ మొదలగు పట్టణ నూలుబట్టలవర్తకులు గుం టూరు వర్తకులు చేసినవిధమున దస్సుతులుచేసి భారతమాత బుణము తీర్చుకొనెదరు గాక. — మద్ది రాధాకృష్ణయ్య, గుం టూరు మండల కాంగ్రెసు సంఘము.

నూజవీడు పరిస్థితులు.

ఈ గ్రామములో సహాయ నిరాకరణ తత్వమును బల పరచుటచి, గవర్న మెంటు వుద్యోగస్థులు సహాయ నిరాకరణ వాదులను కేసులలో యిరికించి బాధించు చున్న విషయము చదువరులు యిదివరకే తెలిసికొనియున్నారు. గ్రామముంతయు, కాంత చిత్తులయి, ప్రస్తుత పరిస్థితులకు అనుకూలముగా అన్ని వర్ణములవారు కుల కట్టుబాట్లు కావించుకొని ఏకమనస్కులయి సత్యాగ్రహ ప్రత్యమును, దౌర్జన్య రాహిత్యముగా పూని పనిచేయుచున్నారు.

జ. పు. కే. సు.

కేసులోవున్న మొత్తం 22 టోన్ల ఇదివరలో విడుదల అయినవారు కాక విగిలిన 22 టోన్ల ఇదివరలో, రంగయ్యగార్లు, దౌర్జన్య ర హి త సహాయ నిరాకరణవాదులు, కారాగారము నుండియు, రిజర్వు పోలీసుగట్టుల చేతులో నుండియు వదిలి వెట్టి సందుకు మేము చాలా విచారపడుచున్నాము. వాయదా వేయబడిన 23 వ తేదీకి రావలసిన అవసరము లేదనియు అవసరము వున్నయెడల మేము సమ్మతించేసి పిలిపించెద మనియు, మీరు యీ చెరసాల నుండి వెళ్ళదనియు, నబు మేజిస్ట్రేటుగారు నిష్పంధ వెట్టిరి. పోలీసువారి దౌర్జన్యము, కేసులో యిరికింపబడిన మా సోదర అసహాయవాదుల పయన ఆగ్రహింపబడిన కేసులుకూడా మా కేసునంటిదే అనియు, వారు చెరసాలలో వున్నంతకాలము మేము కూడా వుండెదమనియు, వెంకాజి రంగయ్యగార్లు దీనిలాపముల ఎంత వేమకొనినను మేజిస్ట్రేటుగారు బలవంతముగా వదిలివెట్టిరి. పోలీసు దౌర్జన్య కేసులోని 10 మంది ముద్దాయిలు, శ్రీకృష్ణ జన్మస్థానముకు చెరసాలలో చూపవలకు స్వరాజ్యధ్యమును బోధించుచు అధిక దైన్యోత్సాహములతో స్వరాజ్యధ్యములు పాడుచు సుఖముగా నున్నారు. ఈ కేసుల నూలును మా స్వరాజ్య ప్రద్యమమునకు, తోడుపడుచున్న నబు యిన్స్పెక్టరు యాక్టర రావుగారికిని నబు మేజిస్ట్రేటు, కో.కా వెంకట కృష్ణారావు నాయుడుగారికిని మా పురజుల మందరము కృతజ్ఞులయి యున్నాము.

మందరాను ఆంధ్ర దరఖాస్తు రాటా

రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక రైలు చేయబడినది.)

నో. టీ. సు.

(8105)

నీజా టి కె. టె. యిచ్చుట

1921-వ సంవత్సరం సెప్టెంబరు 15 మొదటి తేదీనుండి 31 నానమునకు, 6 నానములకు నీజా టి కె. టె. అన్ని తరగతులకు యివ్వబడును. ప్రతి నెల మొదటి తేదీ నుండి ఆ నెల అంత్యము వరకు మాత్రమే టి కె. టె. ఇవ్వబడును.

1921-వ సంవత్సరం నెం 29-వ మైమ్ లేబిలు యొక్క 12,832-వ పుటలందు ను 14 (ఎ), (ఎన్) పేరాలు ఈ దిగువ తెలిపబడిన ప్రకారము మార్చబడును.

"మా నను టి కె. టె. ఆయా మానమునందు మొదటి తేదీనుండి ఆ మానము అంత్యమువరకు మాత్రమే ఉపయోగించు నట్లు యివ్వబడును. ప్రజల సౌకర్యార్థమై టి కె. టె. యిచ్చు ఏర్పాటు ప్రతిమానము 3 వ తేదీ వరకు హెచ్చించబడును. నుకుసటిమానమునందు దానిని తిరిగి చెల్లించు విషయములో ఆ మానమునందు 3 వ తేదీ వరకు దాని ఉపయోగించవచ్చును. మరుసటి మానము నందు మరల చెల్లించు నుద్దేశము తేనివారలు ఏ మానము నందు టి కె. టె. ఇవ్వబడినదో ఆమానముయొక్క కడిగి తీరబడిన దానిని నేమను మాన్యు గావద్ద నాకుచేయవలెను లేనిచో డిపాజిట్టు మొత్తము యివ్వబడును. మానము టి కె. టె. 3-వ తేదీ గడచిన తరువాత ఏ తేదీన కొనివచ్చుటకేని పూర్తిమానమున కే చార్జి పూర్తిగా వసూలు చేయబడును. మతియు ఏ మానమునందు డి యివ్వబడునో ఆ మానమున కడపటి రోజు వరకు మాత్రమే ఉపయోగించవచ్చును."

అనాహోద్యమము

కాకినాడ మండల సభ

అజ్ఞాతరస్కరణతీర్థాసము నామోదించుట

తల్లాప్రగడ సుందరమ్మ దువ్వూరి సుబ్బమ్మగార్ల గంభీరవన్యాసములు

వేశ్యలు వేశ్యావృత్తిని వదలవలెను

దేశభక్తిలేని భర్తలను భార్యలు నిరసించవలెను

గోదావరీమండలసభ

మొదటిసారిగా దాక్టరు వల్లభరాజు (అమలాపురము) గారికి మార్చి 15 ఏండ్లవారిక మహా కలను మించి గంభీరవన్యాసము నిచ్చెను. కాంగ్రెసు యువ్యమును నవలంబించవలెనని అన్ని తరగతులవారిని ప్రోత్సహింపవలెను. వారి ప్రశ్నలకు తగిన రీతిని సమాధానములొచ్చెను. ఆ తాలిక సమాజదేశాభిమాన భరితయై పరిసర పురుషావస్థలు సభ్యుల సభికముగా నాకర్షించెను. ప్రతి తాలికానామండియు ప్రతినిధులు వచ్చిరి. మొత్తము 485 మంది, కాకినాడ తాలికా 269, రామచంద్రపురము 51, అమలాపురము 40, రాజోలు 35, రాజమండ్రి 28, ఫిశాపురము 22, పెద్దాపురము 22, తుని 18, యాలాగు ప్రతినిధులు వచ్చిరి. దీక్షావ్రతులు రయితులు వర్తకులు మహమ్మదీయులు మున్నగు వారు హాజరు వచ్చిరి. ప్రేక్షకులలోగూడ భర్తల సమీపము స్వరాజ్యబోధనల ధరించని స్త్రీలును పురుషులను ఆరుదు. నాయకులుగూడ సట్టిదస్తులనే ధరించిరి.

వాదించ గూడదు.

పురుషులను స్త్రీలును కొద్దులలో వాదించుచుండ చెరసాలకు పోవలెనని తీర్మానమును రెండవసారిగా సుంకవల్లి సుబ్బారావుగారు రుపపాదించిరి. కొందరు రైతులును తల్లాప్రగడ సుందరమ్మగారును దువ్వూరి సుబ్బమ్మ (కడియం) గారును అనువదించిరి. తీర్మాన ముమోదించబడెను.

అజ్ఞాతరస్కరణము.

ఈ తీర్మానమును గూర్చి ఆలోచించుచున్న రాత్రి 8 గంటలవరకును చర్చ జరిగినది. గోదావరీమండలమున ప్రజలు దౌర్జన్యమును పూర్తిగా జయించిరి గాన అజ్ఞాతరస్కరణము నవలంబించ వలెను. ఇందులకు కాంగ్రెసు స్థానిక కార్యసంఘమువారి అనుమతిని ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు పడయవలెనని తీర్మానమును మండపాక రంగయ్యనాయుడు గారు రుపపాదించిరి. యార్లగడ్డ తమ్మయ్య మేడపాడు రైతు శ్రీమంతుడు) గారు రుపపాదించిరి. కాకినాడ, అమలాపురం, రాజోలు తాలికాల రైతులు చాల మంది సంసిద్ధులు. నన్ను చెరసాలమందుంచిన వందలకొలదిగా వారు చెరసాలకు వెళ్లెదరుని తీర్మానమును నడిపిరి. దీనినిగూర్చి అనుచూలముగా 14 గురు మాటలాడిరి. ప్రతికూలముగా గంటి సుబ్బారాయుడు, గాడేపల్లి సూర్యనారాయణ శర్మ, యర్రమిల్లి జగ్గన్న కాశ్రిగార్లు మాటలాడిరి. ఇంకా ప్రజలను బాగుగా సంసిద్ధులను చేయలేదని వారివాదము. వారిభయము నిరాధారమని కేశవరపు కామరాజు (పెద్దాపురము) గారు నడిపిరి. దీనినిగూర్చి యిష్టానుకూల చర్చ జరుపుట కభ్యుత్సాహం 20 నిమిషములు వ్యవధి యిచ్చెను. గాని ఏమియును కదరలేదు. మరల చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. శ్రీమతి సుందరమ్మగారు తీర్మానమును బలపరచుచు సభ్యుల నుత్సాహభరితులను చేయుచు గంభీరవన్యాసము నొసగిరి. గుంటూరులో స్త్రీలు నాయకత్వమును వహించి చేయుచున్న పనిని విగ్రహ గమనించుచుండెరి. గాన సోదర పోదరీమణులు వైకృత్యాసములతో ముందడుగు వేయవలెను. సోదరీమణులు పురుషులను ప్రోత్సహింపవలెను నాయకత్వమును వహించవలెను. అజ్ఞాతరస్కరణమునకు సిద్ధపడువారి పట్టికను ఆధ్యక్షుడు వ్రాయగోరునని తొలుదొలత నాపేరును వ్రాయగోరెదను. స్త్రీలు తమభర్తలకు వైర్యమును వీక్షింపకలిగించుటయే దేశభక్తులు కానిభర్తలను నిరసించుటగూడ నారిమణుల కర్తవ్యమై యున్నది. అని సుందరమ్మగారు నడిపిరి. ఆమెయొకవన్యాసము సభ్యులందరికీ తాహమును కలిగించినది. హర్షధ్వనులు చెలగినవి. “స్వదేశీ మద్యనిరసములకు సంబంధించిన ఆక్రమములగు నాజ్ఞలను మాత్ర ముల్లంఘింపదగు” నను సవరణను లక్ష్మరాజు సుబ్బారావు గారు రుపపాదించిరి. దాని నెల్ల వారు నామో

దించిరి. మద్యనిరసమును వెంటనే కడుత్తడతో ప్రారంభించవలెనని ఎల్లరు నిశ్చయించిరి. యల్లాజోస్యుల కామేశ్వరరావు, చానలి రామసోమయాజులు, దర్బా వెంకయ్య, శివరామదాసు గార్లుగూడ సమ్మతించిరి. ఆంధ్రనాయకులలో నొక్కరు కాగలరని చెప్పదగిన దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారు గంభీరవన్యాసము నొసగిరి. తానుదేశసేవకు తనశరీరము నర్పించుచున్నానని ఆసాధ్యమని నడిపెను. అంతటి సామర్థ్యమును విద్యాధికతను కలిగిన నారీమణులు రాజధానియందే ఆరుదుగు నున్నారని ఆధ్యక్షుడు సుబ్బమ్మగారిని చాలప్రశంసించెను. సమరణితో తీర్మాన ముమోదించబడెను. ఒక్కరుమాత్రమే ప్రతికూలుడుగా నుండెను. 23 వ తేదీని వుదయము 8 గంటలకు మరల సభజరిగినది. జాతీయగీతములను పాడిరి. నాలువడకుటలో జరిగిన పోటీలో నందూరి ఆచ్యుతరామయ్యగారికి బంగారుపతకమును నేటకంటి పాపాయమ్మగారికి వెండిపతకము నియ్యబడెను. వీరు 100 సంబంధకు వై దాటిన సన్న నూలును నడకిరి. ఒకేమాదిరి నూలును కడవకు హెచ్చుతగ్గులు లేకుండ వడకినందుకు కేశావగడ లక్ష్మీనరసింహం సుబ్బారావు, దాసి కృష్ణమూర్తిగారి భార్యగార్లకు బంగారు వెండిపతకముల నిచ్చిరి. కేసనమ్మలికార్లున స్వామిగారికి సన్న నూలుకు బంగారుపతకము నిచ్చిరి.

వ్యభిచారవృత్తిని మానవలెను

సాని బోగము కులములవారు వ్యభిచారవృత్తిని మానవలెను. ఇదివరకు వ్యభిచారవృత్తి నవలంబించినందులకు పక్వాత్తపమును వెల్లడించి నిశ్చయముగా నావృత్తిని వదలదలచిన యువకులకు వివాహము చేయవలెను. అట్టివారిని వివాహము చేసికొనవలెనని సభ్యులను ప్రోత్సహింపవలెను వేదల రామమూర్తిగారు రుపపాదించిన తీర్మాన ముమోదించబడెను.

వైద్య సహాయమునిచ్చు జాతులు.

దేశీయవైద్యమున కెల్లరును ప్రోత్సహము నీయవలెను. నిమ్మజాతులను ముట్టుకొనగూడ దను నియమమును తొలగించవలె ననుతీర్మానము లామోదించబడెను.

కాంతి సేన.

ఈసేనలో చేరగోరువారిలో 16 ఏండ్లు దాటినవారి నందరిని చేర్చుకొనవలెను అనుతీర్మాన ముమోదించబడెను.

స్వదేశీ - మద్యనిరసము

వీనినిగూర్చి కాంతికి భంగము కలుగకుండ బోధించుట కందరును ప్రారంభించవలెను. ఆక్రమకాసనముల సుల్లంఘించుట కంగీకరించువారు తమపేరులను నమోదు చేయించవలెనని కోరగా 350 మంది పేరులు వచ్చి యిం చిరి. తల్లాప్రగడ సుందరమ్మగారు మొదటిపేరు దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారు రెండవపేరు, మైదా వేంకటచలపతి రాజు (పితాపురం వర్తకుడు) పురం వేంకటనారాయణ (ముగ్గునిపిలు కాన్సిలరు)లక్కరాజు సుబ్బారావు, గంటి సుబ్బారాయుడు, బులుసు సాంబమూర్తి, టంగుటూరి ప్రకాశం, ఉమాఅలీషా, కవిగార్లును యితరముగ్గునిపిలు కాన్సిలరులు లోకలబోర్డు మొదలగు యితరులనుగూడ సంకేతములుచేసిరి.

యువరాజుగారి రాక - కలకత్తా సభ

కలకత్తా నగరమున 23 వ తేదీ సాయంకాలము బీడను చాకులో చిత్రరంజనదాసుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగినది. 24 వ తేదీని డాల్ హౌసీ యినిసిస్ట్రాటులో యువరాజుగారికి స్వాగతముచ్చుటనుగూర్చి ఆలోచించుటకు సభజరుగును. యువరాజుగారికి స్వాగతముయ్యగూడదని కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము వారు నిర్ణయించిరిగాన మనమాసభకుబోయి స్వాగతముయ్యగూడదని వాదించవలెను అని దాసుగారును జితేంద్రులు బెన్సీగారును సర్వెంటు ప్రతికాసంపాదకుడును మోర్టీస్ ఆహమ్మదాలీ, మోర్టీస్ ఆక్రంభాసుగార్లు నుపన్యసించిరి.

లాహోరు వల్లికు మున్నా శాఖ-భిద్యుడునులు
లాహోరు వైరు బ్రిగేడు వారందరును భిద్యుడునులు
ధరించవలెనని పబ్లికుమర్సు ఉపసంఘము వారు తీర్మానించిరి. ఆసంగతి విని సూపర్వైంటు మ్యాలాండుగారు మ్యూనిసిపలు యింజనీరులో మాట్లాడి వెంటనే రాజీనామా నిచ్చెను. ప్రధానోపాధ్యక్షుడు అబ్దులు అజీజుగారు 18 వ తేదీని దానిని గ్రహించిరి. 19-వ తేదీని ఉపసంఘసభలో గూడ రాజీనామా అంగీకరింపబడెను. దానిని 21 వ తేదీని జరుగుసభలో ప్రధాన సంఘమువారు రామోదించవలసి యున్నది. ఈనిబంధనను యువరాజుబహిష్కరణతీర్మానమును రద్దుచేసిననే గాని తాను సంఘముక్రింద పనిచెయ్యనని న్యాయంబుగారు చెప్పదలచిరి.

విజయనగరము - మద్యనిరసము

20 వ తేదీని డాక్టరు సుబ్బాస్వామిగారు విజయనగరము వెళ్లిరి. వర్షము కురియుటచే కన్యకాపరమేశ్వరీదేవాలయమున సభ జరిగెను. శ్రీయుత ఎం. వి. రామమూర్తిగారు మద్యనిరసమునుగూర్చియు అసహాయాద్యమమునుగూర్చియు బాగుగావివరించిరి. ధనికులగు వర్తకులు దేశసేవకొరకు భనపుసంఘమువారులను విప్రులను. స్వదేశీవ్రతులనువలంబించవలెను. విదేశీబట్టలను తగులబెట్టవలెనని ప్రోత్సహింపరి. పాలకొండనుండి వచ్చిన సుందరాపుగారు గూడ నుపన్యసించిరి. పిమ్మట వారు బొబ్బిలివెళ్లిరి. బొబ్బిలిపౌరులు భజనలతో నెదురుగావెళ్లి వారి నురేగింపుతో తీసుకొనివెళ్లిరి. 21 వ తేదీని మార్కెటులో సభజరిగినది. 2000 మంది వచ్చిరి. డాక్టరు సుబ్బాస్వామిగారును మూడుగంటల వైపునసించిరి. సుందరరావుగారుగూడ మాటలాడిరి. విదేశీబట్టలను తగులబెట్టిరి. 22 వ తేదీ వుదయమున వారు పార్వతిపురమువెళ్లిరి. అచట కల్లు వేలముపాటు జరిగినది. ఎవరును పాడలేదు. స్వరాజ్యమైదానమున నాటిసాయంకాలము గొప్పసభ జరిగినది. 4000 మంది వచ్చిరి. సుందరరావు గారు మూడుగంటల వైపు మాటలాడిరి. పిమ్మట సుబ్బాస్వామిగారును చెప్పిరి. భనము పోగుపడినది. విదేశీబట్టలను తగులబెట్టిరి. వారు 23 వ తేదీకి బొబ్బిలివచ్చిరి. అచట వేలముపాటులు జరిగినవి. ఎవరునుపాడలేదు. బొబ్బిలిబెబ్బలి తొండ పాపయ్య స్మారకమందిర ప్రాంతమున సభజరిగినది. రెండువేలమంది వచ్చిరి. తిలకువిధికి చాల భనముచేరినది. విదేశీబట్టలను తగులబెట్టిరి. 24 వ తేదీ వుదయమునకు వారు సాలూరు చేరిరి.

నెల్లూరుమండలము కల్లుపాటులు

సెప్టెంబరు 2-3 తేదీలలో, వినమమూరు, బసివిరేపల్లి (ఉదయగిరి), కోట (గూడూరు), కొత్తచేను (శ్రీవారికోట), సిద్ధాపురం, పొదలకూరు (రావూరు), వెంకటగిరి, తడ, ముత్తుకూరు, యిందుకూరుపేట, ఆమనచెర్ల (నెల్లూరు), బోగొల్లు చినకరక (కావలి), యిసుకపల్లి, వేగూరు, తలమంచి (కొవ్వూరు), గుడలూరు, పొనలూరు, వుల్లపాలెం, (కందుకూరు), పామూరు, గుడిపాటిపల్లి (కనిగిరి) పెద్దరికట్ల (పొదిలి), కలువాయి అనుననము (దము (ఆత్మకూరు)లలో కల్లు పాటులు జరుగును. ఎవరును పాడకుండ చేయుటకు ప్రజలచటికి వెళ్లవలెను. మొదటిసారి వేలముజరిగినపు డెవ్వరును పాడలేదుగాన యీసారిగూడ ప్రజలు ప్రయత్నించి రాష్ట్రములో నెల్లూరుమండలమునకు లభించిన గౌరవమును నిలుపవలెను.

బెజవాడ న్యాయవాదుల త్యాగము

బారిష్టరు వెంకటేశ్వరరావు, నూరి నరసింహాశ్రీ, డి. కేశవరాజుశ్రీ, పాటిబండ అప్పారావు, మంచాల సుబ్బారావుగార్లును మరి యిద్దరును మొత్తము ఏడుగురు న్యాయవాదులు సెప్టెంబరు నెల 1 వ తేదీ మొదలు డిశంబరునెల 31 వ తేదీ వరకును న్యాయవాదవృత్తిని మానిరి. ఇతరులుగూడ మానెదనని తెలియుచున్నది.

తాడిపత్రి కేసు.

కల్లు దుకాణదారుడును సాల్టు జవాన్లును రెండు అసత్యపు కేసులను తెచ్చిరి. 22 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు ముద్దాయి లండరును మేజస్ట్రేటు కోర్టుకు వెళ్లిరి. వారితో చాలమంది యితరులు కూడ వెళ్లిరి. 2 గంటలకు కేసు పిలిచిరి. 4 గంటలకు విచారణ ప్రారంభించిరి. అప్పటికి జనసంఖ్య హెచ్చినది. జనసంఖ్య హెచ్చుగానుండుటచే లోపలస్థలము చాలనందున బహిరంగస్థలమున విచారణచేసిరి. ఫిర్యాదీయును నిద్రు సాక్షులును వాక్యాలముల నిచ్చిరి. 29 వ తేదీకి వాయిదావేయబడెను. అల్లరి ఏమియునుజరుగలేదు. ముద్దాయిలూత్యాహములోనుండిరి. పిమ్మట మైదానమున సభజరిగినది. స్వరాజ్యము లభించువరకును ప్రజలు కాంతముగ పనిచేయవలెనని బోధించిరి. ముద్దాయిలకందరికిని పుష్పమాలలువేసి యూరేగింపుతో కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు తీసుకొనివెళ్లిరి.

అజపతిరాయిగారి గంభీరపాపము.

ప్రస్తుత సమయముందు పంజాబు దేశమునందనేక జిల్లా లలో కరవు సంప్రాప్తమైయున్నది. గోదవులద్రవ్య హెచ్చిపోయినది. ఆదికారమునాడు అజపతిరాయిగారు కాటకపువారణాసిపాయములను గురించి గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. 20, 000 మంది ప్రజలు అజపతిరాయిగారి మహాపాపమును వినుటకు జేరిరి.

“వరదేశములనుండి మనము వస్త్రములను దిగుమతిచేయుటయే అహరపదార్థములు దొరకకపోవుటకు మూలకారణము. విదేశబట్టలను దెప్పించుట మాని మనకు ఫండు గోదవులను మనకే పెట్టుకొనవలయును. మనఅభ్యాసములు జీవితములు ఆదంబరహితముగ నుండవలయును. మనము కద్దరువస్త్రధారణము చేయవలయును. ప్రతిదమ్మిడినిచేర్చి పెట్టవలయును. ఇట్లు చేసినయెడల కరవువచ్చినను మనము బ్రతుకగలము. గాంధీమహాత్మునిస్వదేశోద్యమము విదేశవస్త్రబహిష్కారోద్యమముల వలన ఆహారధాన్యములధర హెచ్చినట్లొక వదంతి గలదు. గాంధీమహాత్ముడు విదేశవస్త్ర బహిష్కారము చేసినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు పంటధాన్యములధరను హెచ్చించుచున్నారన వదంతి కలదు. దుర్మార్గులెవ్వరో నిట్టిపుకారులను కల్పించియుండవచ్చును. ఇట్టి కథలయందు మీకేలాటివిశ్వాసముండునాడు. గాంధీమహాత్ముని ఉద్యమమును ద్వేషించి ప్రభుత్వమువారు గోదవుల ధరను హెచ్చించునంత నీచబుద్ధిగలవారు గారని నాభావము. ప్రభుత్వము వారివిషయసీతీకి కొంతవరకు బాధ్యతయని చెప్పవచ్చును. ప్రజలకు పొట్టనిండ కూడు పెట్టజాలని ప్రభుత్వము రాజ్యము చేయుట మానుకొని దయచేయవలయును. ప్రజాసౌఖ్య ముండునట్లు చేయగలవారు ప్రభుత్వపరిపాలన చేయవలయును. అయితే మనకును మనప్రభుత్వమువారికిని ఇప్పుడేలాటి సంబంధము లేదు. మనకు దినానికి 2 మారులు పొట్టనిండ అన్నమదొరకవలయుననకుంటే, గుఖముగాను, తేమముగాను, ఉండవలయునంటే, మనముపర దేశపు వస్త్రములను పరిపూర్ణముగ విసర్జించి, ఇకమీదట విదేశవస్త్రములను మా దేశములోపల దిగుమతి చేయమని నిశ్చయించుకొని సంవత్సరము వెళ్లెలోగా స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు యత్నము చేయవలయును. మనకష్టములు, దుర్భాగ్యము లన్నిటికి స్వరాజ్యమే దివ్యోపధము. అంగ్లేయులు అంగ్లేషాధికారులుగ నున్నట్లు, మనదేశమునకు మన మధికారులైనయెడల, మనము కడుపు నిండ తినుటకు, త్రాగుటకు ఏలాటికొరతయుండజాలదు. మనకు స్వరాజ్యము లేకుండ, పరాధీనులమై యున్నంత దనుక, మనకష్టములు తొలగవు.

లాహోరులో యువరాజుకు స్వాగతమిచ్చుటకు కొందరు సన్నాహములను జేయుచుండటం కోరనియము. వారు దేశద్రోహులు, మహాపాపులు. కొట్టమంది దేశీయులు కరవుతో బాధపడుచు, దినానికి రెండుమార్లు కడుపునిండ తిండిలేక తంటాలుపడునట్టి సమయమందా, యువరాజుగారిని సత్కరించుటకు వేసజేల రూప్యములను దండుగచేయుట? పేదలు పస్తులు మాడుచుండగా, ఒక దమ్మిడిని యువరాజుగారి స్వాగతముకొరకు తోరణములకు, సత్కారములకు, ఆదరింపులకు, వనభోజనములకు ఖర్చుచేయుట మహాపాపము.

నిరుపేదల సహాయార్థము కాంగ్రెసు కమిటీవారు రూ.5000ల నిచ్చివారు. వారు చేసినటులు వడికి మాకిచ్చినయెడల మేము వాకగా ధాన్యము నిచ్చెదము. ఈలోగా బాధపడేవారికి ఇతరవిధముల సహాయము చేయబడును.

అంతట ఏకగ్రీవముగ సభలో ఈతీర్మానము లంగీకరింపబడెను.—(1) ఇటీవల కుంభవర్షములు కురిసినను, తటాలున ఆహారధాన్యముల ధరలు అకారణముగ హెచ్చిపోవుటచే పంజాబు రాష్ట్రములో వివేరితమైన కరవుపరిస్థితు లేస్తోంది. ప్రభుత్వమువారు రేలాటి జోజ్యము కలుగచేసికొనకుండ ఊరకుండుట చాల అన్యాయము. (2) వర్తకులు అకారణముగ గోధుమలధరను హెచ్చించుట అతిమానము, న్యాయనిరర్థమనియు, జమీందారులు గోదవులను దేశములయట బంధగూడదనియు ఈ సభవారభిప్రాయపడుచున్నారు.

ధార్యాయకేసు

నిన్న సెషన్సుజడ్జి ఈకేసును విచారణచేయ ప్రారంభించెను. నిందితులసంఖ్య 27. వీరిలో కొందరు కోగులు. అట్టివారు కారాగృహమునుండి కోర్టుకు బండ్లలో దేబడిరి. ఇతరులు నడిచివచ్చిరి. వారిమీది నేరములు వారికి చదివీ వినిపింపబడెను. నిర్దోషులనువిడువ నేర్ణములను కామనియు వారు చెప్పిరి. ఆరుగురు సాక్షులు విచారించబడిరి.

గుంటూరు అల్లరులు.

(ప్రచురణ సంఘము).

గుంటూరు జిల్లాలో నిర్బంధవిధానము అచరణలో పెట్టి బడుచున్నదని జూలై 25 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వ్రాయుచు అందు కే. వేంకటప్పయ్య, లక్ష్మీనారాయణ, యం. నరసింహాచారి గారలవై కార్యక్రమము ఉదాహరణగ తీసికొనబడెను.

గుంటూరు కలెక్టరుగారు నిర్బంధవిధానమునూట అబద్ధమని చెప్పి జరిగిన విషయము, నీక్రిందివిధముగ చెల్పుచున్నారు.

“కల్లుదుకాణముల 3 బారా పాటలు గుంటూరు జిల్లాలో టీ కలెక్టరుగారు జరుపుచు డగా నడచి నిరాకరణవాదులును, వారి నాయకులగు కే. వేంకటప్పయ్యగారును అటంకపరచిరి. వారు పాటబాడుగదిలో గుడ బోధ చేయుచుండెరి. ఉత్పాటి కలెక్టరు వారిని వెళ్లగొట్టలేకపోయెను. అప్పు రాయన పోలీసు వారి సహాయమును కోరవలసి వచ్చెను. పాటలు కొద్దిగనే పాడిరి. పాడువారును లేకపోయిరి. లక్ష్మీనారాయణ, నరసింహాచార్యులుగారు 107 సెక్షనుక్రింద హిమి నియ్యక పోగా క్రిమినలు ప్రాసీజుక్తోను 123 సెక్షనుక్రింద ఛెసాలకు కంపణిడి. క్షితుకైనమైనదికాదు. అదియెను బాహి నియ్యమని యనుటచే విధింపబడెను. వారిని కోరిన బాండుకూడ హాయిగల్గినదే. దాని నిచ్చుటకే వారు తిరస్కరించిరి.

పుత్రికలో బాహిసేల కోరికో కారణముల చెలుపకుండ, “కాంత ఆంధ్రదేశమని” వ్రాసినను ప్రభుత్వమువారికి గాను అసలు విషయమును నేను చెబుచున్నాను. సాక్ష్యమును బట్టియు తెలిసిన సంగతుల బట్టియు చూడగా, వీ రిద్దరును పల్నాడుకు వెళ్లి అచ్చటి ప్రజలకు ఫారెస్టుకాఫివారికి విరుద్ధముగ నుండ వలసినదిగా బోధచేసినరీయ, ఆ బోధలలో ఫారెస్టు ఉద్యోగుల మాటవినవద్దని చెప్పినట్లును తెలిసెను. ఇట్లువిద్యావాసనలేని ప్రజలలో నిట్టిబోధవలన కొన్ని తిరుగుబాట్లుకూడ జరిగెను. పల్నాడులోని ప్రజాభిప్రాయము ఫారెస్టుకాఫివిషయమైయెట్లున్నదో ప్రభుత్వమువారికి తెలియును. అందుకనియే నేనును నాకుముందున్న కలెక్టరుగారునుకూడ ప్రత్యేకనివేదికమును పంపియుంటిమి.

బెంగళూరు నగరమందలి ప్రజాకోగ్యప్రదర్శకసంఘము వారు శిశువుల ప్రదర్శనమునకు కూడ నేర్పాట్లను జేసిరి. బెన్టీ సతీజీ డాక్టరు జేరాడు (కన్య) విసాకు సతీమణి, వెబ్బెన్సురు (కన్య) జడ్జిలుగా నియమించబడిరి. బహుమానముల నెవ్వరికి ఇయ్యవలయునో తీర్మానించుటకు వారు దీర్ఘముగ చర్చించిరి. సర్. యం. కాంతరాజుగారి ప్రత్యేకబహుమానము అన్ని విధముల సుత్రిముగ నుండు శిశువున కియ్యబడవలసియుండెను. (1) విరోపియనుల భాగములో హడక్ అను లల్లికిని (2) భాగ్యయలభాగములో జెరోమి అను లల్లికిని ఈ ప్రత్యేకబహుమాన మియ్యబడెను. మూడు శిశువులను కన్నటువంటి ఒకజననికి ప్రత్యేకముగ నొక బహుమతి ఇయ్యబడెను. అంతట ఈ ప్రదర్శనము ముగిసెను.

విశాఖపట్టణము

ఈ నెల ౧2 తేదీని సముద్రపు బొడ్డున మహారాజశ్రీ పాన్నాడ సుబ్బారావువంతులుగారి అధ్యక్షత్వక్రింద జరిగిన పౌరులసభలో ఏకగ్రీవముగ ఈక్రింది తీర్మాన మంగీకరింపబడినది. “ఈపట్టణ పురపాలకసభ సంఘమువారు క్రిందిటి సభలో మృగనిశిత సరిహద్దులలో మద్యము మొదలగు మత్తుపదార్థములమ్ము దుకాణము లుండగూడదని తీర్మానించినారు. నదరు తీర్మానము ఇచ్చటకూడిన పౌరులసభ బలపరచుచున్నది. ఈ తీర్మానమును దుకాణములపై అధికారముగల అధికారుల కందరి కిని తెలియజేయుట కచ్చక్షుల కధికార మియ్యబడినది. అధికారులట్లుచేయనివో పౌరు లందరు బద్ధకంకణులై ఈ కార్యము సఫలమగునరకు పూనికతో పనిచేయుటకు నిశ్చయించడమైనది.

కుద్దప్పదేశిసంఘ విశాఖపట్టణమున అగస్టు ౨౬ వ తేదీని పురసంఘమున జరుగును.

పల్నాడులో తాలూకా కల్లుపాటలు:— మా తాలూకాలో ఈ నెల 16వ తేదీని కల్లుపాటలు జరిగినవి. గత సంవత్సరము తాలూకా మొత్తముకు 51 కల్లు దుకాణములు సుమారు 28000 గుంటలకు పాడబడినవి. నేను 91 దుకాణములకు 20 దుకాణములు కొందరి ప్రోత్సాహమునలన బహు స్వల్ప మొత్తములకు పాడబడినవి. కాని ఇట్టి ప్రజాపక్షము వారిసమస్యారహితములకు కొందరు పాటవాల్ల లొంగి 11 దుకాణములను రాజీ నెట్టిరి. ఇంకను కొందరు పెట్టిగలరని వస్తువునుచున్నది.

కడపజిల్లాలో మొదటికేసు:— గాబంపేట తాలూకా టయటూరు పోలీసు స్టేషన్ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు కాకర్ల వెదవీరయ్య పేరు మహమ్మదు సాహాయుగార్లను తనస్టేషన్ యిలాకాలో నెక్కడను నాకోఆపరేషన్ విషయముబోధించవలసని చెప్పవలసిందెను. వారి మాటలను లక్ష్యపెట్టక గ్రామ సంఘము నేర్పరుచుచు త్రాగుడును గూర్చి బోధింపుచుండిరి. 3౦-2-౨౧ తేదీన వై కాకర్ల వెదవీరయ్యగారున్ను, వారి తమ్ముడు చిన్న వీరయ్యగారున్ను, సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు వారిని బుట్టెగురకొట్టెదమనిన్ని, యెగురకొట్టెద గాక నల్లివేసెదమనిన్ని బయటికి రమ్ము నీబ్రదుకు చూతువన్నీ, మరియు నే మేమో చెప్పినట్లు ౧౨౯ సెక్షను ప్రకారం అభియోగము తెచ్చివారు. యందుకు సాక్ష్యము పోలీసువాచే. ౧2-౨-౨౧ తేదీ రాజంపేట సబ్ మేజిస్ట్రేటు వారివద్ద విచారణ జరిగినది. ప్రాసీక్యూషన్ యిన్ స్పెక్టరువారుకూడ వచ్చియుండిరి. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరువారి వాఖ్యాలమును సాక్షి యగు ఫార్జింగారి వాఖ్యాలమును తీసికొనబడినది. తర్జిస పోలీసువారిని విచారించలేదు. పిమ్మట మేజిస్ట్రేటువారు నేరము చేసినారాయని అడిగెను. నేనును చేయలేదనిరి.— అయితే సెప్టెంబరు ౧ తేదీ వాయిదా వేసినారు. స్టేటుమెంటుతోటి ఆనాడు హాజరుకండి యని జామీను సంగతి కూడ చెప్పుకుండా “పాన్సునిరి.” ప్రచారకు లందరు సెప్టెంబరు ౧ తేదీ రాజంపేట కరుదెంచి నిద్రింపుచున్న రాజంపేటను చేర్చుకొన్నందునగాక యని కోరుచున్నాడను.

ఇది చూడవద్దు
చూచినచో మరువవద్దు
వైద్యరత్న పండిత్
డి. గోపాలాచార్యులుగారి
ఇక్ష్వాకుజా
కలరా ప్లేగు
వ్యాధులకు జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన
ఆయుర్వేదవిద్యోగధములు
మా కలరా, ప్లేగునుంచుటకు
ముఖ్యప్రాశస్త్యము
20 వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా, సిలోన్, ఏడో మొదలగుచోట్ల అనేక వేల ప్రాణులను, కలరా, ప్లేగునుండి
కాపాడుటయే
కలరా శైట్టు 1-కి రు. 1-2-0
ప్లేగు శైట్టు 1-కి రు. 2-2-0
ఇక్ష్వాకుజా శైట్టు 1-కి రు. 1-12-0
క్యాటలాగు ఉచితము ప్యాకింగు ప్రాప్తు
ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41 ఆచారప్పవీధి, జి. టి. మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము
ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగద్యుష్టి హస్తాశునము, ఇంగ్లీషు ఇండికాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తమాసాలు విచిత్ర వివోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడి చెట్టును పుట్టింపుట, జీవములో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకామచేక నూటలాడెంచుట, భూమిపైన గజమువలెను గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు ఆ నేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అర్హిద్యుతముగా మేజిక్ నేయగలరని గ్యారంటి యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ. 4-0-0 లు. (211౩-6౬౬) పి. ఆర్. జవార్లన నాయకు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా

తనవార్తలు

8-8-21 తేదీని మాపురమున కల్లుపాటలు పాడినారు. నాటిదినమున నిరాకరణవాదులు పెద్దాపురము, కాకినాడ, మున్నగుపట్టణములనుండి వచ్చి మాపురప్రముఖులలో నిరాకరణవాదుల కవలంబముగ నిల్చి, పాటలను విశేషించి పాడుకుండ నాపురచేయగలిగిన చెప్పటకు సంతసించుచున్నాము. ఒకరిద్దరు డబ్బునే ప్రధానముగ జూచి తప్పుదారిని లోనికి ప్రవేశించి, సారాదుకాణపు దారుని నొకని, నిలువబెట్టి చాటుననుండి తునిపురపు కల్లుదుకాణమును పొడిచిరి. ఈదుకాణమునకు బోవు మార్గములో నొకచోట గాంధీహత్యుని పటమును నిల్పి యచ్చట ననుదినమున మద్యపానశుభంధవిషయమును ప్రజలకు బోధించుచుండిరి. ఇదియుట్లు జరుగుచుండగ 16-8-21 తేదీని, సాయంత్రము సుమారు 4-30 లకు త్రాగుబోతోకడవచ్చి, పూర్తిగ మైమరచిన స్థితిలోనున్న న సారాతో నింపిన సీసానుమాత్రము వదలిపెట్టిక, మఱియొకచోటిలోనున్న కత్తితో పిల్లిలా చెట్టునకు వ్రేలుచున్న మహాత్మునిపటమును నాశనముచేయు నుద్దేశముతో కత్తితో పటమునుబాడిచి, కర్రము తెలియక కాబోలు తనచేతినిగూడ పొడుచుకొనినాడు. కర్రము చేతనుండి కారుచుండగానే గాంధీహత్యుని దెగిదిట్టును పోయినాడు. ఎకరెంత పాటుపడినను సారాదుకాణపు పైలు తగ్గినది. నిరాకరణవాదుల మత్సాహము మితిమీరుచున్నది. అధర్వము నశించుచున్నది. సదరు త్రాగుబోతును పోలీసువారు గంటయో రెండు గంటలలో నిర్బంధించి వదలివేసినట్లు వదంతిగా నున్నది.

విశాఖపట్టణం జిల్లాలో నిరాకరణప్రచారము తక్కువ నున్నదని తలచి ప్రచారముకొర కీపురనాయకులు, కాకినాడ, పెద్దాపురపు నాయకులతో కలసి 13-8-21 తేదీని ఎలమంచిలి కల్లుపాటల నాపురేయుటకై పోయిరి. ఎలమంచిలి తాలూకాలో నొక్కపాటయైనను, కాలేదు. అసిన మైదుగంటలకు దాక్షిణ్య స్వప్రభావ్యులగు ప్రజారంజకముగ నుపన్యసించిన శ్రేష్ఠుల విశేషముగా విదేశకర్తృత్వముల దహనము చేయబడినవి.

తనవార 16-8-21 తేదీని నరసీపట్టణములో గొలుగొండతాలూకా, ఏజన్సీల పాటలు జరుగునని తెలిసి యచ్చటకు గూడ తునిప్రచారకులు పోవుట తటస్థించినది. కాని యచ్చట గూడ యథాప్రకారమే జరిగినదని వ్రాయుటకు సంతసించుచున్నాము. కాని గొలుగొండతాలూకా, పండ్డిపాల కాపురముగూడ, ఈడిగకులగూడ, మాకవరపుపాలెం, కల్లుదుకాణదారును వగు కొలుచు ఎరయ్యయను నాత డొక్కత్రాటియాకుగొడుగును స్వరాజ్యునిధి కీర్చినాడు. అది వేలమువేయగా రు 15-8-0 వచ్చినది. గొడుగును నాపాటపాడినవాకే తిరిగి స్వరాజ్యునిధికి సమర్పించినారు. ఆరాత్రి ఉత్సవముతో గాంధీహత్యుని పటము నూరేసించిరి. ప్రచారకు లొకరుబడినవి. విదేశకర్తృత్వముల సంస్కారము నొసగుబడినవి. మహాత్ముని నామగృహ ఆర్య ప్రదేశములందుగూడ గాఢముగా జపింపబడుటచే స్వరాజ్యము అతిచేరువ నున్న దని స్థలముగ నెల్లరు గ్రహింప గలుగుచున్నారు.

సందివెలుగు.

ది 18-8-21 తేదీని తెనాలి తాలూకా సందివెలుగు గ్రామంలో కాంగ్రెసు నిబంధనల ననుసరించి గ్రామపంచాయతీ సంఘ మేర్పాటుచేసితిమి. గ్రామములో నున్న అన్ని కులములలోని పిన్న పెద్దలు ఘమారు 800 మంది సభకు విచ్చేసిరి. శ్రీకన్నగంటి వెంకట్రాయుడుగారు రధ్యులవహించిరి. అన్ని కులములలో పెద్దలను పంచాయతీసభ్యులను ప్రజలెన్నుకొనిరి. గ్రామములో నుంచి ఒకకేసైనను పాలిమేర వెడలి పోకుండమందు ట్టుక్కయత్తు మునల్పటకు ప్రజలు దృఢసంకల్పులై యున్నారు.

కల్లుపాట

ది 16-8-21 తేదీని తెనాలిలో కల్లుపాటలలో నందివెలుగుదుకాణము నిఁకొక గ్రామమువాడు పాడినాడు. యీ గ్రామప్రజలకు కల్లుదుకాణ మునుట కెవరికి యిట్లము లేదు. ప్రజలందరును కలసి, పాటపాడినవానిపిలిపించి, వానితో ప్రస్తుత స్థితిగతుల గురించి చెప్పగా, ఆ పాడినపాటను రద్దుపరచుకొనుట కొప్పకొని తనపాటను రద్దుపరచుటకు తెనాలి డిప్యూటీ కలెక్టరుగారికి అర్జీయిచ్చినాడు. కల్లుసారాయి దుకాణము లేవియును నందివెలుగుగ్రామములో నుండగూడదని ప్రజలు యభిప్రాయమై యున్నది.

శ్రీమంత మల్లంపాటి వెంకటసుబ్బారెడ్డి, మామూరు రామనాను, కన్నెగంటి మూర్తివారాయణగార్లు కాంగ్రెసు అధ్యక్షములను ప్రజలకు బోధచేసి, ప్రజలందరి ఒకమార్గమునకు తెచ్చివందుకు వారు ప్రశంసనీయులు.

హెడ్డుకరణముల జీతము

17-8-21 సంగరం తేదీన గోదావరిజిల్లా కలెక్టరువారు అయ్యగారి తిరుపతిరాజుగారికి కాకినాడ కచ్చేరిలో దర్శన మిచ్చి మాట్లాడిరి. తిరుపతిరాజుగారు గోదావరిజిల్లా హెడ్డుకరణముల జీతముల అభివృద్ధివిషయములు ప్రస్తావించిరి. తర్వాత మున జిల్లాకరస్తాదారుగారు కూడ హాజరుండిరి.

హెడ్డుకరణములకు ఎంతజీతము వృద్ధికావలయు నని దొరగారు ప్రశ్నించిరి.

అఖిరుజీతము నెల 1-కి రు 30-0-0 అయినను ఉండవలయు ననియు చిన్న పెద్ద తాతతమ్ములు యోచించుచుండ అసిష్టంట్లు కరణములకు పెద్దకరణములకు, ఒకేమాదిరిగా జీతముల స్కేలు ఏర్పాటుచేయుట అన్యాయమనియు అసిష్టంట్లు కరణములకున్న ఒకే కరణము ఉన్న గవర్న మెంటు గ్రామములకున్న నెల 1-కి రు 15 ల వరకు వృద్ధిచేసి రెనియు వీరితో పాటు అయినను జమిందారీ గ్రామ కరణములకు నాఖిరకు కూడా ఏమియు వృద్ధిచేయలేదనియు వీరు గవర్న మెంటునకు జమిందారునకు పూరాలెక్కలు తయారుచేయవలసి వున్నదనియు వీరిజీతముల విషయములు రివిన్యూబోర్డులో ఆలోచనలో నున్నదని చెప్పటయే గాని యంతవరకు వృద్ధిచేసి యుండలేదనియు వెంటనే ఉత్తరువులు ఇప్పించులాగున కిఫాయ్ చేయవలసినదనియు తిరుపతిరాజుగారు జవాబు చెప్పిరి.

అంతట కరణములజీతముల విషయముల వర్తకసాన మేమయినదని దొరవారు కరస్తాదారుగారి నడిగిరి.

జమిందారీ గ్రామఉద్యోగియుల జీతముల అభివృద్ధివిషయములో యిది వరకే రివిన్యూ బోర్డు వారి కిఫాయ్ పెల్లెయ్యున్నదనియు గవర్న మెంటు హెడ్డుకరణముల జీతములు అభివృద్ధిచేయుటకును, అసిష్టంట్లకరణములను కొందమందిని తగ్గించు విషయము యన్ని కలెక్టరు అభిప్రాయములను తెలియబర్చుటకు గాను రివిన్యూబోర్డువారు సంజాయిషీ అడిగివున్నారని యీ జిల్లాలోని క్రిందిఆక్సీసర్ల రిపోర్టులు యంతవరకు పూర్తిగా చేరవలసిన రిఫరెన్సులో నున్నదనియు యీసెలాఖరుకు మన రిపోర్టులు పంపవలసి వున్నదనియు కరస్తాదారుగారు జవాబు చెప్పిరి.

మీరు రివిన్యూబోర్డువారియొద్దకు వెళ్లి మీ మంచిచెడ్డలను చెప్పియుంటిరా అనియు లేనిచో వెంటనే వారియొద్దకు వెళ్లి మిమోరియల్సును దాఖల్ చేసికోవలయు ననియును తిరుపతిరాజుగారిో దొరగారు చెప్పిరి.

యిదివరలోనే చెప్పకొని డిప్యూటీ సెక్షన్ దాఖల్ చేశుంటి మనియు పిటిషనులు మీద్యారా పంపుకోవలసినదని యిందార్సు యిచ్చివున్నారనియు సభ్యులందార్సునున్న మీ టింగు తీర్మానములనున్న యిందుతో దాఖల్ చేశుంటి ననియు జమిందారీ గ్రామవుద్యోగములను గవర్న మెంటు హెడ్డుకరణములకున్న జీతములు వృద్ధిచేయించవలయు ననియును మీసిఫాయ్స్ దర్మిలాను తిరిగి రివిన్యూ బోర్డువారిలో మనవి చేసుకుందుననియును తిరుపతిరాజుగారు జవాబుచెప్పిరి.

వేదాంత శంభుశాస్త్రిలవారి సత్యాగ్రహవ్రతము తెజవాడ.

శ్రీశంభుశాస్త్రిలవారు గుంటూరుజిల్లా తెనాలి తాలూకా వంబవరం కాపురస్థులు. ఘమారు అయిదు సంవత్సరముల క్రిందట యీ గ్రామములో హిందూబ్రాంచియందు తెలుగు పండితులుగా ప్రవేశించి పనిచేయుట ప్రారంభించినారు. చాలా నెమ్మదైనవారు. గద్దణములు కలవారు. ఇట్లుండ దేశీయమహాజనసభా తీర్మానము ననుసరించి దేశసేవ జేయుటకు, గవర్న మెంటు సంబంధముగల పాతకాల వుద్యోగమును విసర్జించి, పడికట్టిన మహానుభావుడు, మహా దీక్షాపరుడు. వీరు ప్రస్తుతము మా గ్రామమందు న్యాయవాది వృత్తి విసర్జించి దేశసేవకై ముందంజ వేసిన మహాపురుషు లిద్దరుమాత్రము వుండుటచే ప్రతి పని జరుపుటకు చాల కష్టముగా నున్నందున, న్యాయవాదుల అందరికడకు వెళ్లి ప్రాధిభ్యార్థకముగా, విషయభ్యార్థకముగా వాగ్దానముగా కొందరిని కాళ్ళమీదను పడి కూడా తమవృత్తిని గాంధీ మహాత్ముని సలహాచొప్పున, దేశీయ మహాజనసభా తీర్మానము చొప్పున దేశ సేవకు రావలసినదిగా కోగినారు. చాలామంది అట్లు కొలదికాలములో చేయుదమని చెప్పిరి. కొందరు ఎవరైనా ఒకరిద్దరు చేసిన చేయుదమని చెప్పిరి. ఇట్లు జరుగుచుండ అమహానుభావునికి యేమివృత్తము తోచినదోగాని తాను ఈ గ్రామమందు న్యాయవాదులు తమవృత్తినిచేసి దేశసేవకు పాగ్గానువరకు భోజనము చేయవని మొన్నటి రోజున విశ్మయించిరి. ప్రతిదినము న్యాయవాదులలో ప్రతివా

రినిమాచి ప్రార్థించుచున్నారు. ఇంకా యే మహానుభావులకు దయరాలేదు. బయటకు వచ్చెదమని ముందంజ వేయలేదు. అందరు చాలా దయగలవారేగాని యెందుకు సాహసము కలుగకున్నారో తెలియదు. దేశబంధుకొండ వెంకటప్పయ్య పంతులు గారు మృగామంమిద శతకము వ్రేసినారు. నిష్కారణముగ శ్రీ శంభుశాస్త్రిగారు దీక్షవల్ల యేమగుదునో నాకు తోచకున్నది. గ్రామస్థులను నానాచోట్ల నాయకులను తన ఆత్మ శక్తి కడలించి మాగ్రామన్యాయవాదులకు ప్రోత్సాహము కల్పించుటచే దయకల్పితమ క్రతమునకు సంపూర్ణ ఫలము వచ్చితిరునని వ్రతము పూనినారుగాన దేశభిమాను లెల్లరును శ్రీశాస్త్రిగారి ప్రతిఫలము ల్పరలో సమకూరులాగున ప్రయత్నించుటకు ప్రార్థించుచున్నాడు.

అద్దేపల్లి వెంకట గురునాథరామశేషయ్య

తయారైనవి:—గుంటూరు జాతీయ విద్యాపీఠ (యస్. యస్. యల్. సి.) ప్రజేపరీక్షకు నిర్ణయించబడిన ఇంగ్లీషి పాయింటీ పుస్తకములు వలయువారు “జాతీయ విద్యాపీఠ వ్యవహారగారికి గుంటూరు” అని వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును పోస్టేజీగాక వెల రెండుఅణాలు.

వాతావరణస్థితి

1921 సం. ఆగస్టు 24 వ తేది బుధవారము

జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ వాతావరణము	గ్రామములలో అభివృద్ధిచేసినవి	అభివృద్ధిచేసినవి	మీ	మీ	మీ
గ్రామములలో అభివృద్ధిచేసినవి	గ్రామములలో అభివృద్ధిచేసినవి	గ్రామములలో అభివృద్ధిచేసినవి	గ్రామములలో అభివృద్ధిచేసినవి	గ్రామములలో అభివృద్ధిచేసినవి	గ్రామములలో అభివృద్ధిచేసినవి
గోపాలపురం	89.1	78.0	0.48	12.21	21.99
దిశాపట్టణం	81.1	82.2	...	10.00	16.81
కాకినాడ	86.4	81.0	...	21.05	16.12
బండరు	97.6	80.7	...	23.68	18.10
గుంటూరు	84.0	77.5	...	14.56	16.89
నెల్లూరు	88.6	81.8	...	1.71	7.59
మద్రాసు	98.8	77.0	0.08	17.81	10.89
హైదరాబాదు	86.6	72.1	...	18.87	18.18
అనంతపురం	94.5	74.1	...	7.95	9.87
బళ్లారి	84.7	73.6	...	5.06	8.16
కర్నూలు	90.8	75.2	...	10.27	18.78
కడప	98.0	80.0	...	16.6	18.80
తెలంగాణ	84.0	85.8	...	1.12	16.64
కోయంబూరు	9.0	11.8	...	1.89	7.07
నెల్లూరు	96.8	76.5	0.80	21.40	16.95
సీలము	94.6	74.1	0.05	24.70	18.61

సర్కారులలో వాయుభారమునందు మార్పులు లేవు. ఇతర భాగములలో కొంచెము తగ్గెను. పడమటి తీరమున ఒక మోస్తరుగా తగ్గెను. మిగిలిన ప్రదేశముల కొంచెము మాదిరిగానే యుండెను. ఉష్ణత మొత్తము మీద నన్ని ప్రదేశములలోను కొంచెము హెచ్చెను. దక్కనులోను దత్తనుండలమందు కొన్ని భాగములలోను, మాత్రము కొంచెము తగ్గెను. దక్కనులోను, మైసూరులోను పడమటితీరములలోను మధ్యమెట్లము మామూలుగా నేయుండెను. సర్కారులలో కొంచెము తగ్గెను. మిగిలిన భాగములలోగూడ నేయుండెను. తూర్పు తీరముందు పగటి యుష్ణము మామూలు కంటే కొంచెము హెచ్చెను. మిగిలిన భాగములలోగూడ నొక మాదిరిగా హెచ్చెను. రాత్రియుష్ణత అన్ని ప్రదేశములలోను మామూలుకంటే హెచ్చెను. దక్కనులోను పర్వతప్రాంతములలోను మాత్రము కొంచెము తగ్గెను. పుదుచ్చోటి, నెల్లూరు, హైదరాబాదు ప్రదేశములలో వాయువునందార్ద్రత తక్కువ. మైసూరులోను, తూర్పుతీరముందు కొన్నిచోట్లను మేఘములు విశేషముగలవు. కర్ణాటకములో కొంచెముగా మేఘములుగలవు. ఇతర ప్రదేశములలో ఒక మోస్తరుగా గలవు. బొంబాయిలో వర్షపంతులను గలదు. మైసూరులోను సర్కారులలోను, మలబారులోను, కర్ణాటకములోను అచ్చటచ్చట గలవు. కొడయి కెనాల్ 0.50 గోపాలపురం 0.48 కోరాపుట్ల 0.47 వర్షము గల్గెను. వాతావరణస్థితి నిన్నటివలెనే యుండెను. లోపలిభాగమున అచ్చటచ్చట వర్షములు కురియవచ్చును. ఎల్ ఆర్ హెచ్ సమూహ వాతావరణ స్థితి.

జగ్గయ్య వేట - శుద్ధస్వ దేశీ సంత

ఆగస్టు 27, 28-వ తేదీలయందు జరుపబడును

పాండూర, తుని, పెద్దాపురం, రెండుచింతల, వరంగల్, అంగలూరు నుంచి మకాణములు రాగలవు
7, 8 వేల రూపాయల సరకు రావచ్చును. ఎల్లర సంతను జయప్రదముచేయు ప్రార్థనలు.
నందిగామ తాలూకావారలకు నూలు వదుకుటయందు పోటీపరీక్ష.

బహుమానములు గెలుపొందినవారల కీయబడును.

మ.రా:- ఇచ్చటికి వెళ్ళవలెనని మోటారు గలదు. నైజాం రైలుమార్గమున పోవలెను ప్రేమనుంచి జట్కాలు గలవు.
అవుటేజీస్ గలదు.

(3103)

సాధు రామకృష్ణయ్య.

పరిపాక సం. 291.

తంతి విలాసము:- ఆరేసిలోక్కు

ఫాసిలేము—1860-వ సం॥రం.

ధనమల్ చల్లారాం సిల్క్ మహాన్

టోకుగాను చిల్లరగాను జపాను, చీనా, ఇండియా, ఇంగ్లండు
మొదలగు దేశముల పట్టుతో తయారుచేయబడిన చీరలు,
రవికెలు, జాకెట్లు మొదలగునవియు, పురుషులకు కావలసిన
పట్టువస్త్రములు, నిజారు, కోటుకు కావలసిన పట్టు జవిలి దిను
సులు, ఇంగ్లీషువూలక, నూలు జవిలి దినుసులు మొదలగు
వాటితో వ్యాపారము చేయుచున్నారు.

4418

సం. 46, రత్నవిజయ రోడ్డు, జార్జిటౌను, మదరాసు

డిన్ మనోరియా లే. స్త్రీల సహకారి

స్త్రీలకు గలగు ఋతుకాల, అకాల బహిష్టి, బహిష్టికాలమందు బాధ, మైలబాస్తీగాను తక్కువగాను పోట్లు,
వసుమతోగము, గర్భప్రాసము, అకాలబహిష్టి సంబంధమైన ఇతర వ్యాధులు మున్నగువాటికి ఇది తత్వక తక్షణమే
గుణమును గలిగియుండు. కఠినమైనట్టి, దీర్ఘముగా నుండునట్టియు వ్యాధులను ఇది అస్పృశముగా బాగుచేసినది.

బహిష్టి అగుటకు ముందును, బహిష్టిగా నున్నప్పుడును దీనిని వాడవలెను.

ఒక టీ స్పూను పోషకమును నీటితో కలిపి ప్రతి 4 గంటల కొకసారి వంతున వేయించవలెను

బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2—8—0.

అవశ్యకమైన మరుఁటి మానమునందును ఇడతీయన వాడవలెను.

గొప్ప అర్థములు పంపువారికి మంచి కమిషన్ నియమము.

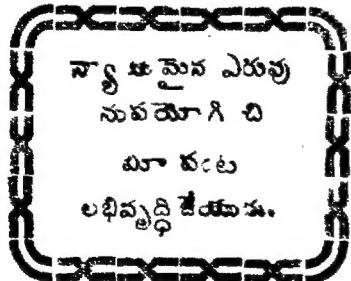
V. M. Annajee & Bros,

Whole sale & Retail Chemists & Druggists,

2/200, Mint Street, Madras.

మా ప్రత్యేక పు ఫర్టిలైజరులను

వడ్లు, టెటకు, జొన్నలు,
టెంకాయ, పొగాకు
మొదలగు వంటలను
వండించుటకు
ఉపయోగింపుడు.

చేవలసిన యంత్రములచే
తయారుచేయబడిన
చేకల ఎరువు
ఎముకల పొడి
ములగు వాటికూడ
ఉపయోగింపుడు.

ఇతర వివరములకు ధరలకు ఈ పత్రిక విభాగమునకు వ్రాసిన తెలుపుటకు:-

ఇండియన్ ఫర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్.

ట్రీచూరు. (మలబార్ కోస్టు)

INDIAN FERTILISERS, Limited.
TRICHUR. (Malabar Coast)

లేక మనస్సు మద్దూరి చలముయ్య, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా ఎస్. డి. కృష్ణకయ్యంగారు,
ద్వారక, పద్మరజ్జు. పి. ఆర్. రామచంద్రరావు, భొట్ల, నామకల్. టి. ఆర్. రామను
జన్, శ్రీవేంకటాచార్య, తిరుచిరప్పల్లి. ఆర్. పిల్లలొకాచారి, తిరుచిరప్పల్లి, తంజావూరు
జిల్లా. టి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్య, నవ్యాసిగ్రామం, తిరునల్వేలిజిల్లా. 3014

పద్మాకిమిడి.

పద్మాకిమిడిలో మద్యపాన నిషేధోద్యమము ప్రారంభించి వారముదినములకు పయనియినది. ఈపట్టణములో నున్న రెండు సారాకొట్ల వద్దను, 23 కల్లకొట్లవద్దను శాంతభటులు సదా వుండి త్రాగుటకు వచ్చువారిని సవాహితో త్రాగుడు మాన్పి పంపివేయుచున్నారు. ఈ పురమున త్రాగుడు చాలా తగ్గినది. అనేకులు యీ యద్యమమునకు తోడ్పడుచున్నారు. ఉత్తరశాస్త్ర ఫిగ్గా కార్యదర్శులు, ఆర్డువహానిగ్రాహి, పోలీస్ కమిషనరు, గార్డుసు గ్రామసంఘపత్యులగు మ. కొప్పాడ నన్నయ్య నాయకుగారును చాల పనిచేయున్నారు.

ఈ పట్టణపు పురపాలక సంఘమునాను పన్నులు మాటికి రూ 2-8-0 లు నుండి రూ 10/- లుగా పెంచించి వారు. ప్రజలు యిచ్చుకొనలేక ఘోష పెట్టుచున్నారు. నిన్నటి దినము (14-8-21) వ ప్రజలొక కమిటీని ఏర్పాటు చేసిరి. శ్రీయుత కాయమాను వీరభద్రస్వామిగారి యాజమాన్యము క్రింద పన్ను తగ్గించు చర్యనియు, భిక్షులు తగ్గించవలయు ననియు పురవాసులు తీర్మానించిరి. కాన్సిల్లర్ల కొంద రీరభకు విచ్చేసి యుండిరి. వాల్డోలో నిర్వహింపబడిన జగన్నాథ స్వామిగారును, శ్రీగడుగు పీఠాపతిగారును, పన్నులు తగ్గించ వలెననియు నిట్టిసభ అసందర్భమనియు కావలసిన పురవాసు లు ప్రతినిధులు కొందరు కాన్సిలువారితో మాట్లాడవచ్చు ననియు పన్నులు తగ్గించనని వీర్యాము చేసిన చాడము లేదని యు తెలపుచున్నది. యంతి వెంకట నారాయణ గారు పద్మాకిమిడి బాజుగా నిచ్చుకొన వలసిన రూ 800/-లు పెంచు పన్నుగాక ప్రజలపయినద మిగతా రూ 800/- లునూ తన పన్నుసహా రాజావారిచే సహాయము చేయమని మూర్ఖునిసి పాలిటి వారు కోరిన చాగాయందుననియు, శ్రేణా మూర్ఖునిసి పో సారకాలలు గానావారికి ఒప్పుచేప్పిన క్రొత్తపన్నులు చేయ నవసరము లేదనియు సలహాచేప్పిరి. కాన్సిల్లర్లలో కొంద రకు కోపము పెచ్చి పురుషవాక్యములు పట్టిరి. సభాపతిని గూడా ధిక్కరించిరి. సభాపతిలో అతాంతి పెచ్చిపడి. ఘోషలు మని ప్రజలు లేచిపోయిరి. వారిని కూర్చుండపెట్టి కోపము చల్లార్చుట కష్టమాయెను. ఇట్టిసభ యంతకుభూత్య మెపుడును జరుగ లేదు. మూర్ఖునిసిపాలిటిగాని దివరకు నిరంకుశాధికారమై యుండిరి. వారిఅధికారమునకు యిప్పుడు భంగము కలుగుననియు వారి తల్లెరపాటు. పౌరులు ప్రతివాద్యునండియు పన్నులు పెంచించ కూడదని మహజర్ల ఫలసిరి. అనవసరముగా అనుభవభిరుచ్చు లభిక మగుచున్నది. అనుభవితో పెద్దదాక్తరు అనవసరము లేదని కాన్సిలువారు తీర్మానించినను రాజావారి ప్రోద్బలమునల్లకు వారి నుండవలయునని. గురుస్థాను అక్కడలేదని జిల్లాస్థాన వారువ్రాయ, వానికి న 25 లునుంచి రు 50 లు తీరము పెంచించ కొన్నిలువారు తీర్మానించిరి. భోగించితిలో చాలా సామ్యు భిన్నుచేసి చక్కనిగొడ్డు చేయించిరి. అనుభవితో మరుగుదొడ్డి లేకపోయినను విరువులతోటిల నుంచుచున్నారు. కలరాలలో అనుభవితవారు ప్రజలకు చేసిన సహాయముకన్నను కోమటి వెంకటస్వామిగారు మందులవహాయము చాలా తెల్లు అధికముగా చేసిరి. లాంచర్ల పంపకములో చాలాగోలగా నున్నది.

మద్రాసు ఆంధ్ర సదరక మరాటా

రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

1920-వ సం॥రం గూర్పు జూలిపు నందు 52-వ పుటయందు 1-వ భాగమునందు 5-వ నెంబరులో తెలుపబడిన పర్తకసరుకులను పంపు చున్న మణుగు పెళ్ళ్యాయి కేటు 200 మైళ్లకు పైను పోవునట్టి పరకులను 1921 సం॥రం ఆక్టోబరు నెల మొదటితేదీ నుండి పెచ్చింపబడును. అందరికిని తెలియుటకై త్వరలోనే అన్ని ప్రేషనుల యొద్ద గణిత చబడిన ధరలుగల నోటీసులు అంటించ బడును. 2097

S. S. L. C. Public Examination, 1922.
(3093) Group A—Telugu.

KAMSANASANAM

By M.R.Ry, K. Venkataramana Kavi, Price Rs. 0-10-0.
Apply to:-

M. V. Ramana & Co., Book-Sellers, Nellore.
M. P. Sarma, 331, Thambu chetty Street, Madras.

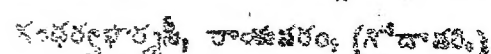
చోడవరం, వికాఖపట్నం, జిల్లా

(3108)

అలాంటి మెంటు అయినప్పుడు రు గె లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మానమునకు తక్కువ కాని వ్యవధిగల 3 వాయిదాలలో ఇవ్వవలయును.

గి. పుత్రుం బాక నరసయ్యగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ వేంకటాద్రి వాయని
బాహిరపాఠశాల; భూస్వాములు; పెదపాలెం. (గుంటూరు జిల్లా)
ఐ. పురాణం సూరిశాస్త్రిగారు, బి. ఏ. భూస్వాములు; ప్రాచైత్యము; మచిలీపట్నం
ఊ. బొడ్డపాటి హనుమంతరావుగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ సత్యనారాయణ
వరప్రసాద గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బొడ్డపాడు. (కృష్ణా జిల్లా)
ఊ. పుచ్చా శ్రీరామకర్మగారు, కార్యదర్శి, ఆశ్వత్థాలనమాజము;
భూస్వాములు; పెదపాలెం. (గుంటూరు జిల్లా)
ఎ. అయ్యప్పకి వేంకటరమణయ్యగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘ గౌరవ
కార్యదర్శి, రామమోహన కేంద్ర గ్రంథాలయ గౌరవ కార్యదర్శి. బెజవాడ.

మనవింగు డాక్టరు, బెజవాడ.

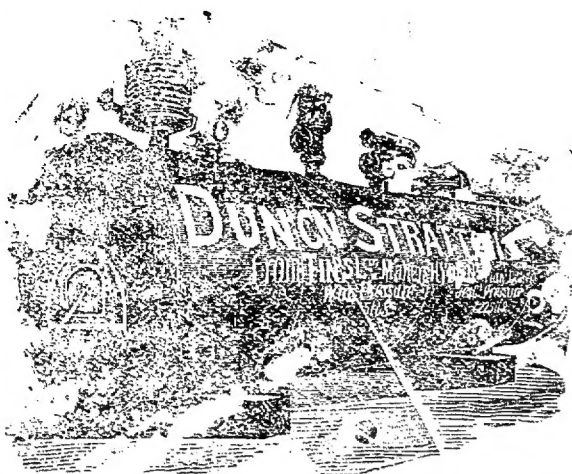

DUNCAN STRATTON & Co.

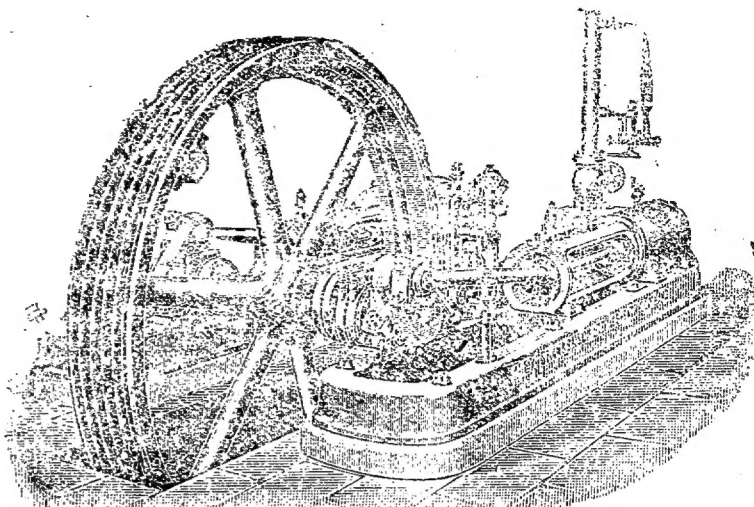
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

(2412)

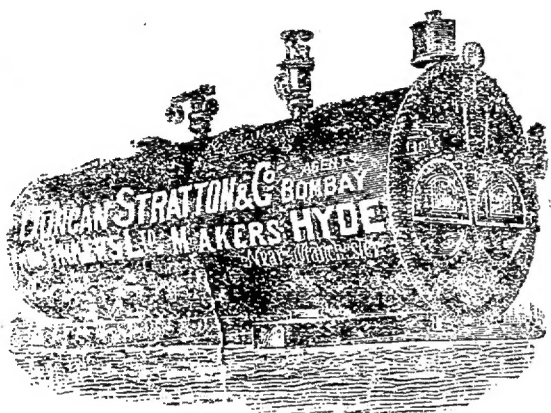
ఎంజిన్లు, మెషిన్ల ఇంపోర్టర్లు, 9 మెరయిన్ పీది, బొంబాయి.

పాదపు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందును — డయామీటరు
అ. 4, మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యందును.
స్టీమ్ లోంగు వ్రెవరు
80 హానులు మొదలు
180 హానులవరకు వుండును.

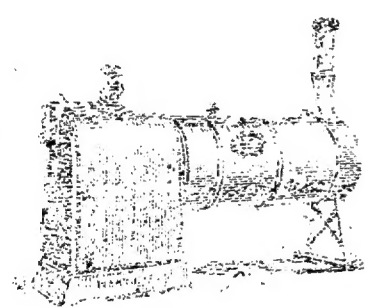
హైక్రాసు స్ట్రీట్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.

హైక్రాసు స్ట్రీట్ లంకామెరు బాయిలర్లు.
పాదపు 28 అ. మొదలు 62 అ. వరకు వుండును.

డయామీటరు 6 అ. 8 అం వరకు వుండును.
మొదలు 24 అ. 6 అం వరకు వుండును.
స్టీమ్ లోంగు వ్రెవరు 100 హానులు మొదలు
180 హానులవరకు వుండును.

వరి కల్ బాయిలర్లు.

లోకో మల్టిప్లయిబల్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ లోంగు వ్రెవరు 80 హానులు మొదలు
100 హానులు 120 హానులు 180 హానులు వుండును.

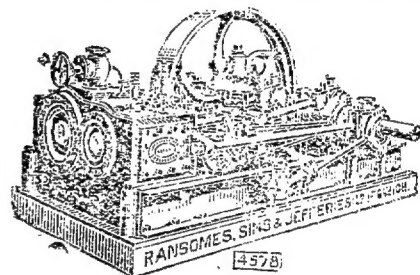

డయామీటరు 6 అ. 8 అం వరకు వుండును.
మొదలు 24 అ. 6 అం వరకు వుండును.
స్టీమ్ లోంగు వ్రెవరు 100 హానులు మొదలు
180 హానులవరకు వుండును.

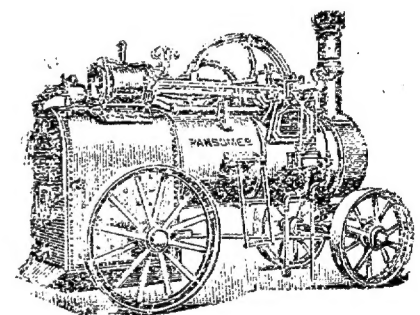
ఈ క్రింద తెలుపుబడిన వాటిని
సప్లయి చేయుదుము.

దూది జిప్సొంగు మెషిన్ల, వాటి సామానులు
దూది వ్రెస్సింగు మెషిన్ల
దూది స్పిన్సింగు మెషిన్ల
దూది వీవింగు మెషిన్ల.
అన్ని రకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీమ్ బాయిలర్లు
కోల్ ఫైవర్ మిల్లింగు మెషిన్ల
నూనె మిల్లు మెషిన్ల
మంచుగడ్డచేయు మెషిన్ల
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషిన్ల వాటి సామానులు
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్ల
వాగులు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరణన్ నూనె కురుకు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎక్జిక్ ట్రైటింగు (ప్లాస్టు) కొరముట్లు
లేతులు మర్కెటాపు కొరముట్లు
స్టీలు హెచ్చింగు, కష్టింగులు, వెడెట్లన్న
కాట్ బరన్ అండు కాట్ బరన్ ఫ్లైలు.
వగయిరా అన్ని రకముల సామానులు.

సైడ్ బ్రెస్టెడ్ కా. పాండు
'హిందూస్థాని' ఎంజినులు.
(కాన్ కుమాపు మొననుండి పోల్ లీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

పోర్ట్ లో స్టీమ్ ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీమ్ వ్రెవరు 120 హానులు గలవి.
కాంపాండు — హెన్రీ, లోక్ వ్రెవర్ సిలిండరు.
స్టీమ్ వ్రెవరు 150 హానులు గలవి.

మొదలు 28 అ. వరకు వుండును. డయామీటరు 6 అ. 8 అం వరకు వుండును. మొదలు 24 అ. 6 అం వరకు వుండును. స్టీమ్ లోంగు వ్రెవరు 100 హానులు మొదలు 180 హానులవరకు వుండును.

వెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు ప్రొఫెసర్ ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రొవైడరు గారైన
వా. నెల్లూరి రాజునయ్యగారి కుమారులైన వారు ప్రారంభించెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులను దివ్యామృతము.

జ్వరము, కఫము, రోమ్యులజీవము, తలనొప్పి, వాయునొప్పులు, పీల్చు, మొదలు, చిల్లలు మొదలగు నొప్పులను దివ్యామృతము.

వర్షాకాలమునకు నూ. 1-10-0; కలహ 1-1 హా 1-12-0. పోస్టుచార్జులు చేరు

అమృతాంజనం దీ పో, } 100, ప్రతిరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంజావూరు పో, మదరాసు.

